

ХӨДӨЛМӨРИЙН ЯАМ

ТӨГСӨГЧДИЙН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН СУДАЛГАА 2015

2012-2013 оны хичээлийн жилд
төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн мөшгөх
судалгаа 2015

Улаанбаатар хот

ТӨГСӨГЧДИЙН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН СУДАЛГАА-2015

2012-2013 оны хичээлийн жилд төгсөгчдийн
хөдөлмөр эрхлэлтийн мөшгөх судалгаа

Улаанбаатар хот

“Төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа” –г 2014 онд хийсэн бөгөөд судалгаанд 2012-2013 оны хичээлийн жилд их, дээд сургууль, коллеж болон мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийг төгссөн 2000 төгсөгч хамрагдсан. Энэ удаагийн судалгаа нь 2014 онд судалгаанд хамрагдсан төгсөгчдийг 2015 онд дахин судалгаанд хамруулж мөшгөн судалснаараа онцлог юм.”

Тайланг хянасан:

ХЭҮСМҮТ-ийн ХССМГ-ын дэргэдэх Бодлого, арга зүйн зөвлөл

Хэвлэлд бэлтгэсэн:

Хөдөлмөрийн судалгаа, сургалт мэдээллийн газрын мэргэжилтэн
Д.Алтангэрэл

Мэдээллийг боловсруулсан:

Хөдөлмөрийн судалгаа, сургалт мэдээллийн газрын мэргэжилтэн
Д.Алтангэрэл

Хэвлэсэн тоо: 300 хувь

Цаасны хэмжээ: B5

“Хөх Монгол принтинг” ХХК-д хэвлэв.

Улаанбаатар 2016 он

ГАРЧИГ

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	4
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	5
ХАВСРАЛТЫН ЖАГСААЛТ	6
ӨМНӨХ ҮГ.....	7
СУДАЛГААНЫ ХУРААНГУЙ	8
БҮЛЭГ 1. СУДАЛГААНЫ ТАНИЛЦУУЛГА	
1.1. Судалгааны зорилго, зорилт	16
1.2. Судалгаанд хамрагдсан байдал	16
БҮЛЭГ 2. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ	
2.1 Хөдөлмөр эрхлээгүй төгсөгчид	23
2.2 Хөдөлмөр эрхэлдэг төгсөгчдийн ажлын байрны төлөв, байдал, онцлог ...	25
2.3 Давхар хөдөлмөр эрхлэлт	37
БҮЛЭГ 3. СҮҮЛИЙН НЭГ ЖИЛД СУРГАЛТАНД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ	
3.1 Дахин суралцагсад	43
БҮЛЭГ 4. АЖИЛ ХАЙХ ҮЙЛ ЯВЦ, ЦААШДЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	
4.1 Ажил хайх зорилго, шалтгаан	46
4.2 Ажил хайх хэлбэр, хичээл зүтгэл	47
4.3 Цаашдын төлөвлөгөө	49
ДҮГНЭЛТ	52
ХАВСРАЛТ	55

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Судалгаанд хамрагдсан төгсөгчдийн тоо, хамрагдсан хувь	17
Хүснэгт 2. ИДС төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал 2014, 2015 он /мэргэжлийн чиглэлээр/	21
Хүснэгт 3. МСҮТ төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал 2014, 2015 он /мэргэжлийн чиглэлээр/	22
Хүснэгт 4. Ажил хийдэг төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн статус, 2014, 2015 он	27
Хүснэгт 5. Ажил хийдэг төгсөгчдийн 7 хоногийн дундаж ажлын өдөр, цагаар 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл, өмчийн хэлбэрээр/	29
Хүснэгт 6. Ажил хийдэг төгсөгчдийн сарын дундаж ажил, амралтын өдөр, цалингийн хэмжээ 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл, өмчийн хэлбэрээр/	30
Хүснэгт 7. Ажлын байрны сэтгэл ханамж 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/	30
Хүснэгт 8. Боловсролын түвшин, ажил үүргийн нийцтэй байдал 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/	31
Хүснэгт 9. Ажил үүргийн шаардлага, ур чадварын нийцтэй байдал 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/	31
Хүснэгт 10. Ажлын байран дахь ур чадварын хомсдол 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/	32
Хүснэгт 11. Ажлын байранд дасан зохицоход тулгардаг бэрхшээл 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/	33
Хүснэгт 12. Ажилд ороход нөлөөлдөг хүчин зүйлс 2014, 2015 он/сургуулийн төрөл/	33
Хүснэгт 13. Ажил үүрэг, эзэмшсэн мэргэжлийн нийцтэй байдал 2014, 2015 он/сургуулийн төрлөөр/	34
Хүснэгт 14. Давхар ажил эрхэлдэг төгсөгчдийн ажлын байрны хэлбэр /сургуулийн төрлөөр/	38
Хүснэгт 15. Давхар ажил эрхэлдэг төгсөгчдийн ажлын цаг, цалин орлого /сургуулийн төрлөөр/	38
Хүснэгт 16. Суралцсан сургалтын төрөл, сургуулийн төрлөөр	42
Хүснэгт 17. Суралцаж байгаа мэргэжил болон өмнөх мэргэжлийн нийцэл	44
Хүснэгт 18. Ажлын байрны сонголт хийхэд чухалчилдаг зүйлс /сургуулийн төрлөөр/	47
Хүснэгт 19. Ажил хайх явцад гардаг хүндрэл бэрхшээл/ сургуулийн төрлөөр/	48
Хүснэгт 20. Төгсөгчдийн ажиллахыг хүсч буй байгууллагын хэлбэр /сургуулийн төрлөөр/	49
Хүснэгт 21. Ажиллахыг хүсч буй байгууллага болон сонгосон шалтгаан /сургуулийн төрлөөр/	50

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Ажил хийдэг төгсөгчдийн эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарууд дахь хөдөлмөр эрхлэлтийн шилжилт хөдөлгөөн	11
Зураг 2. 2014 – 2015 онд гарсан хөдөлмөр эрхлэлтийн өөрчлөлт	20
Зураг 3. Хөдөлмөр эрхэлж байгаа төгсөгчид, төгссөн сургуулийн байршил буюу бүсээр, 2014, 2015 он	21
Зураг 4. 2014 онд хөдөлмөр эрхлээгүй төгсөгчдийн 2015 оны хөдөлмөр эрхлэлтийн төлөв байдал, сургуулийн төрлөөр	23
Зураг 5. 2015 онд ажилгүй байгаа боловч 2014 онд хөдөлмөр эрхэлсэн төгсөгчдийн ажлаас гарсан шалтгаан /сургуулийн төрлөөр/.....	24
Зураг 6. 2015 онд ажилгүй байгаа төгсөгчдийн ажилгүйдлийн шалтгаан, хувиар.....	24
Зураг 7. 2014 онд хөдөлмөр эрхлээгүй төгсөгчдийн ажил хайхгүй байгаа шалтгаан	25
Зураг 8. Ажил хийж байгаа төгсөгчдийн ажлын байрны хэлбэр /сургуулийн төрөл, өмчийн хэлбэрээр/	26
Зураг 9. Ажил хийж байгаа төгсөгчдийн ААНБ-ын ажилтны тоо 2014, 2015 он.....	27
Зураг 10. Хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгаа шалтгаан /сургуулийн төрлөөр/.....	28
Зураг 11. Хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа төгсөгчид сургуулийн төрөл, өмчийн хэлбэр, 2014, 2015 оны байдлаар	28
Зураг 12. Ажил хийдэг төгсөгчдийн ажил олгогч байгууллагын хэлбэр 2014, 2015 он.....	29
Зураг 13. Ажил хийдэг төгсөгчдийн ажил мэргэжлийн ангилал /сургуулийн төрлөөр/.....	35
Зураг 14. Ажил хийдэг төгсөгчдийн цаашид тогтвортой ажиллах шалтгаан /сургуулийн төрөл/	36
Зураг 15. Ажил хийдэг төгсөгчдийн цаашид тогтвортой ажиллахгүй шалтгаан /сургуулийн төрөл/.....	36
Зураг 16. Ажлын байрны мэдээллийн эх сурвалж /сургуулийн төрлөөр/.....	37
Зураг 17. Давхар ажил хийж буй шалтгаан /сургуулийн төрлөөр/	39
Зураг 18. Сургалтын төлбөр төлсөн байдал /сургуулийн төрлөөр/	43
Зураг 19. Дахин суралцаж байгаа шалтгаан	43
Зураг 20. Сургалтанд хамрагдсаны дараах өөрчлөлт /сургуулийн төрөл/.....	44
Зураг 21. Ажил хайж байгаа төгсөгч /сургуулийн төрлөөр/	46
Зураг 22. Ажилгүй байгаа төгсөгчдийн сүүлийн 7 хоногт ажил хийхэд бэлэн бус байсан шалтгаан	46
Зураг 23. Ажил хайх хэлбэр 2014, 2015 он /сургуулийн төрлөөр/	47
Зураг 24. Ажил хайх хичээл, зүтгэл 2014, 2015 он.....	48
Зураг 25. Төгсөгчдийн ойрын нэг жилийн төлөвлөгөө /сургуулийн төрлөөр/.....	49
Зураг 26. Төгсөгчдийн ажиллахыг хүсч буй байгууллага болон цалингийн хэмжээ /сургуулийн төрлөөр/.....	51

ХАВСРАЛТ

Хавсралт 1. Төгсөгчдийн мэргэжлийн чиглэл ба ажиллаж буй эдийн засгийн салбар, хувиар	56
Хавсралт 2. Ажил үүрэг эзэмшсэн мэргэжлийн нийцэл, мэргэжлийн чиглэлээр	58
Хавсралт 3. МСҮТ төгсөгчдийн дахин суралцаж буй мэргэжил, сонгосон шалтгаан	60
Хавсралт 4. ИДС төгсөгчдийн дахин суралцаж буй мэргэжил, сонгосон шалтгаан, магистр ба докторын зэргээр.....	62
Хавсралт 5. ИДС төгсөгчдийн дахин суралцаж буй мэргэжил, сонгосон шалтгаан, бакалаврын зэргээр.....	65

ӨМНӨХ ҮГ

Төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа нь үндэсний хэмжээнд төлөөлөх чадвар бүхий томоохон хэмжээний түүвэр судалгаа билээ. Энэ удаагийн судалгаанд 2012/2013 оны хичээлийн жилд их, дээд сургууль, коллеж болон мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийг төгсөгчдийг хоёр дахь жилдээ хамруулсан.

Бодлого боловсруулагчид болон судлаачдыг хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлого боловсруулах суурь тоо мэдээллээр хангах, түүнчлэн төгссөний дараа ажлын байраар хангагдахгүй байгаа асуудлыг гүнзгийрүүлэн судлахад судалгааны зорилго чиглэгдсэн ба төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа нь хөдөлмөрийн зах зээл дэх залуучуудын төлөв байдал, ажлын туршлагын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллээр хангах бөгөөд сургууль төгсөгчдийн хөдөлмөрийн зах зээл рүү шилжиж байгаа үйл явцын талаарх мэдээллийг агуулсан болно.

Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, нийлүүлэлтийг ажил мэргэжлийн түвшинд судлах явдал нь бодлого боловсруулахад ихээхэн ач холбогдолтой. Зах зээлд бэлэн байгаа ажлын байрны шаардлагад сургалтын байгууллагаас нийлүүлэгдэж байгаа шинэ мэргэжилтэй ажилтнууд нийцэж чадаж байгаа эсэх асуудал нь үүнтэй холбоотой нэгэн багц судлагдахуун юм. Мөн төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтэд тулгарч байгаа хүндрэл бэрхшээл, хөдөлмөр эрхлэлтийн талаарх хэтийн төлөвлөгөө зэрэг асуудлыг тоон болон чанарын үзүүлэлтүүдээр дамжуулан судалж тодорхойлохыг зорилоо.

Та бүхэн судалгааны үр дүнтэй танилцан, өөрсдийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж судалгааны үр дүн, арга зүйтэй холбоотой санал, зөвлөмжийг, хамтран ажиллахыг хүсье.

ЗАХИРАЛ С.ЧОЙНОРОВ

СУДАЛГААНЫ ХУРААНГУЙ

Судалгааны зорилго нь 2014 онд хийсэн “Төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа”-нд хамрагдсан төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн шилжилт хөдөлгөөнийг судалж дүн шинжилгээ хийхэд оршино. Энэ удаагийн судалгаанд төгсөгчдийн боловсрол, гэр бүлийн амьдралд гарсан өөрчлөлт, нэг жилийн өмнө болон одоо хийж байгаа ажилтай холбоотой дэлгэрэнгүй мэдээлэл, дахин суралцсан эсэх, ажил хайж байгаа болон ажилгүй байгаа төгсөгчдийн цаашдын зорилгыг тусгасан.

Судалгаанд 1719 төгсөгч хамрагдсан ба ИДС төгсөгч 1151, МСҮТ төгсөгч 568 байна. Өмнөх оны судалгаанд хамрагдсан төгсөгчидтэй харьцуулахад 14 хувиар буурсан. Төгсөгчдийн хаяг, утасны дугаар өөрчлөгдөж холбоо тогтоох боломжгүй болсон, гадаад явсан, судалгаа өгөхөөс татгалзсаны улмаас зорилтот түүврийн хэмжээ буурсан болно.

Судалгаанд хамрагдсан төгсөгчдийн 43.9 хувь нь эрэгтэй, 56.1 хувь нь эмэгтэй байсан ба, магистрын зэрэгтэй ИДС төгсөгчид 1.5 хувиар нэмэгдсэн. Мөн гэрлэлт өмнөх оныхоос 8.1 хувиар өссөн, өрхийн орлого 751,000-1,000,000 төгрөг байдаг бүлэг хамгийн их байна.

Судалгаанд хамрагдсан нийт төгсөгчдийн 66.7 хувь нь хөдөлмөр эрхэлж байгаа ба өмнөх оныхоос 2.7 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Нийт эрэгтэй төгсөгчдийн 75.7 хувь нь, эмэгтэй төгсөгчдийн 59.8 хувь нь хөдөлмөр эрхэлж байна. 2014 онд ажилгүй байсан төгсөгчдийн 35.0 хувь нь, ажилтай байсан төгсөгчдийн 84.7 хувь нь 2015 онд хөдөлмөр эрхэлж байна.

Эзэмшсэн мэргэжлээрээ ИДС төгсөгчдийн хувьд сурган хүмүүжүүлэх ухаан, цэрэг, цагдаа, аюулгүй байдал зэрэг мэргэжлийн чиглэлүүд 80-аас дээш хувийн хөдөлмөр эрхлэлтээ хадгалж байна. Харин бизнес ба мэдээлэл, биологи, үйлдвэрлэлийн технологи, мал эмнэлэг, нийгмийн халамж хангамжийн чиглэлийн мэргэжлүүд 70-аас доош хувийн хөдөлмөр эрхлэлттэй байсаар байна. 2015 онд судалгаанд анагаах ухаан болон компьютерийн мэргэжлийн чиглэлийн төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин буурч 70-аас доош хувь болсон байна.

МСҮТ төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин өмнөх оныхоос 20 гаруй хувиар өссөн байна. 2015 онд хамгийн бага хөдөлмөр эрхлэлттэй буюу өмнөх оны хөдөлмөр эрхлэлтээс буурсан үзүүлэлттэй байгаа нь холбооны салбарын мэргэжлүүд байна.

2014 онд ажилгүй байсан их дээд сургууль төгсөгчдийн 61.8 хувь нь 2015 онд ч ажилгүй, 3.3 хувь нь сурч байгаа, 35.0 хувь нь ажил хийдэг болсон байна. МСҮТ төгссөн 2014 онд ажилгүй байсан төгсөгчдийн 60.7 хувь нь 2015 онд ажилгүй байгаа ба 4.7 хувь нь сурдаг, 34.5 хувь нь л ажил хийж байна.

Ажилгүй байгаа төгсөгчдөөс ажил хайж байгаа эсэхийг тодруулахад тэдний 32.9 хувь нь ажил хайж байгаа үлдсэн 67.1 хувь нь ажил хайхгүй байна. Ажил хайхгүй төгсөгчдөөс шалтгааныг асуухад 47.4 хувь нь хүүхэд, өндөр настан асрах, 30.7 хувь нь сургуульд сурах гэж хариулсан.

Одоогийн ажлын байрандаа хэдэн жил ажиллаж байгааг тодруулахад ИДС төгсөгч дунджаар 1.2 жил, МСҮТ төгсөгч дунджаар 1 жил ажилласан байна. Нийт төгсөгчдийн 82.1 хувь нь байнгын ажлын байранд ажиллаж байна. Улирлын чанартай

ажлын байранд ажиллагчдын тоо хэмжээ нийт ажил хийж буй төгсөгчдийн 11.5 хувь байгаа бол, 5.4 хувьтай тэнцэх нь түр, 0.9 хувь нь цагийн ажил эрхэлж байна. Эдгээр үзүүлэлтүүд нь өмнөх оны судалгааны үр дүнтэй ойролцоо байна.

Нийт ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 77.4 хувь нь нийгмийн даатгал төлдөг. Энэ дүн их дээд сургууль төгсөгчдийн хувьд 81.3 хувь, МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 88.8 хувь байна. Үүнээс сайн дурын даатгал төлдөг ИДС төгсөгч 7.7 хувь, МСҮТ төгсөгч 5.4 хувь байна. Ажил хийж байгаа төгсөгчдөөс эрүүл мэндийн даатгал төлдөг эсэхийг асуухад нийт ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 91.3 хувь нь төлдөг гэж хариулсан ба ИДС төгсөгчийн 90.2 хувь, МСҮТ төгсөгчийн 93.1 хувь нь эрүүл мэндийн даатгал төлдөг гэж тус тус хариулсан. Мөн хувь хүний орлогын албан татвар төлдөг эсэхийг лавлахад ИДС төгсөгчийн 82.6 хувь, МСҮТ төгсөгчийн 88.1 хувь нь төлдөг гэж хариулсан.

Нийт ажил хийдэг төгсөгчдийн 31.0 /2014 оны судалгаанд 34.0 хувь байсан/ хувь нь 11-50 ажилтантай аж ахуйн нэгж байгууллагад ажиллаж буй нь хамгийн олон байлаа. Мөн 23.9 хувь нь 10 хүртэл ажилтантай, 12.7 хувь нь 51-100 ажилтантай, 19.3 хувь нь 251-аас дээш ажилтантай, үлдсэн 13.0 хувь нь 101-250 ажилтантай аж ахуйн нэгж байгууллагад ажилласан тархалтыг харуулжээ. Ажил хийж байгаа төгсөгчид 100 ба түүнээс дээш ажилтантай аж ахуйн нэгж байгууллагад ажиллах нь нэмэгдсэн нь эерэг үзүүлэлт харагдаж байна. ИДС төгсөгчдийн 56.8 хувь нь 50 хүртэлх ажилтантай жижиг, дунд аж ахуйн нэгж байгууллагад ажиллаж байхад, МСҮТ төгсөгчдийн тухайд 52.2 хувь байна.

2015 онд ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 95.4 хувь нь цалин хөлстэй ажилтны статусаар хөдөлмөр эрхлэгч байсан бол, тэдний 79.6 хувь нь байнгын ажилтан, 5.7 хувь нь түр ажилтан, 10.1 хувь нь улирлын чанартай ажилтан гэсэн үр дүнг үзүүлжээ. Харин хөдөлмөр эрхлэлтийн бусад статусын хувьд ажил олгогчийн статусаар хөдөлмөр эрхлэгч 0.6 хувь, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч 3.7 хувь, өрхийн бизнест оролцогч 0.3 хувь байна. МСҮТ төгсөгчдийн 1.9 хувь нь цалин хөлстэй ажилтны статус руу шилжилт хийсэн байна. Хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгаа хүмүүсийн 25.6 хувь нь өөрсдийгөө цалинтай ажилтнаас илүү орлого олдог гэж үзэж байна.

Цалин хөлстэй ажилтны хувьд хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа төгсөгчид 10.0 хувиар өссөн байна. Өмнөх онтой харьцуулахад МСҮТ төгсөгчдийн хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллах нь 31.7 хувиар өссөн байна. Хөдөлмөрийн харилцааг зохицуулах үндсэн баримт бичиг болох хөдөлмөрийн гэрээтэй МСҮТ төгсөгчдийн тоо өсөж байгаа нь эерэг үр дүн харагдаж байна.

Төгсөгчдийн ажиллаж буй аж ахуйн нэгж байгууллагын төрлийг судлан үзэхэд хамгийн олноороо ажилладаг нь дотоодын хөрөнгө оруулалттай компани, төрийн захиргааны болон үйлчилгээний байгууллага төдийгүй хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид байна. Төгсөгчдийн 7 хоногийн дундаж ажлын өдрийн хувьд өөрчлөлт бага байна. Харин 7 хоногийн дундаж ажлын цаг 1.5 цагаар багассан байна. МСҮТ төгсөгчдийн 7 хоногийн дундаж ажлын цаг 5.8 цагаар багассан байгаа нь эерэг үр дүнг харуулж байна. 7 хоногийн нэмэлт ажлын цагийн хувьд 1.1 цагаар өсчээ. Харин хувийн өмчийн сургууль төгсөгчдийн нэмэлт ажлын цаг 2.8 цагаар нэмэгдсэн байна.

Төгсөгчдийн сарын дундаж цалин, орлогын хэмжээ 1 жилийн өмнөх үеэс 98.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна. МСҮТ төгсөгчдийн цалин 159.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь хамгийн их ба үүний дараа хувийн өмчийн сургууль төгсөгчдийн цалин

149.1 мянган төгрөгөөр, төрийн өмчийн сургууль төгсөгч 48.1 мянган төгрөгөөр, ИДС төгсөгчийн цалин 35.7 мянган төгрөгөөр хамгийн бага нэмэгдсэн байна.

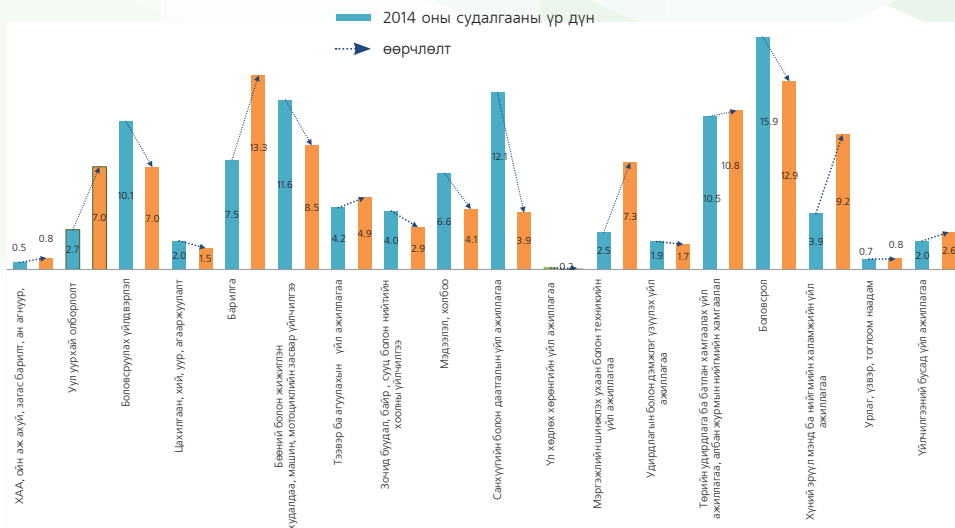
2015 онд төгсөгчдийн сарын дундаж цалин, орлогын хэмжээ нь 708.2 мянган төгрөг байгаа бол ХЭҮСМҮТ-ийн “Цалин хөлсний бүтцийн судалгаа-2015”-гаар ААНБ-ын ажиллагчдын улсын дундаж 705.2 мянган төгрөг байна. Үүнээс харахад төгсөгчдийн дундаж цалин, цалин хөлсний бүтцийн судалгааны улсын дундажтай харьцуулахад зөрүү бага байна.

Төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийн үзүүлэлтийн түвшин өмнөх оны судалгаатай ижил түвшинд байна. Байгууллагын нэр хүндийн сэтгэл ханамж ердийнөөс хангалуун болсон байна. Харин ажил, амралтын цагийн талаар сэтгэл ханамжийн түвшин өөрчлөгдөөгүй байна. Ер нь ажлын байрны сэтгэл ханамжийн түвшин ердийн буюу хангалуун гэсэн түвшинд хүрэхгүй байна. 2015 онд төгсөгчдийн ажлын байрны хамгийн сэтгэл ханамжтай байдаг үзүүлэлт нь байгууллагын нэр хүнд байна. Ажлын байранд гүйцэтгэж буй ажил үүрэг ба боловсролын түвшингийн тохиромжтой байдал өмнөх оноос 7.3 хувиар буурч 68.6 хувь болсон байна. Үүнээс үзэхэд боловсролоос хамаарсан ажил үүргийн үл нийцэл байна.

Өмнөх оны судалгаанд хамгийн олноор нэрлэсэн ур чадварын хомсдол болох гадаад хэлний мэдлэг, харилцааны ур чадвар, соёлч боловсон байдал, багаар ажиллах чадварууд энэ онд ч байсаар л байна. Харин бусадтайгаа харьцуулахад шинжлэх ухаан, технологийн ур чадварын хомсдол 4.5 хувиар буурсан бол гадаад хэлний мэдлэгийн ур чадварын хомсдол 8.7 хувиар өссөн байна. МСҮТ төгсөгчдийн хувьд хамгийн ихээр дутагдаж байгаа ур чадвар нь гадаад хэлээр харилцах, мэдээллийн технологийг ашиглаж эзэмших байсан бол, ИДС төгсөгчдийн хувьд гадаад хэлний мэдлэг, харилцааны ур чадвар, соёлч боловсон байдал, багаар ажиллах чадварууд байна. Цаашид дараа дараагийн төгсөгчдөд эдгээр дутагдалтай байгаа ур чадвар, мэдлэгийг хичээлийн хөтөлбөрт илүү тусгаж өгөх, хэвшил болгон хэрэглэж сурахад нь анхаарах шаардлагатай байгаа нь харагдаж байна. Хөдөлмөрийн зах зээлд шаардагдаж байгаа эдгээр ур чадварыг эзэмшүүлэхэд анхаарах хэрэгтэй байна.

Сургууль төгсөөд 2.5-3 жилийн дараа 42.2 хувь нь ажлын байранд дасан зохицоход ямар нэг хүндрэл бэрхшээл тулгардаггүй гэж хариулсан байна. Энэ нь нэг жилийн өмнөх үзүүлэлтээс 19.8 хувиар буурсан бөгөөд төгсөөд удах тусам ажлын байранд дасан зохицоход тулгардаг хүндрэл бэрхшээл нь багасч байна. Төгсөгчдийн 12.5 хувь нь ажлын хэв маягт дасан зохицох байдал мөн адил 12.5 хувь нь ажлын туршлага дутах гэж хариулсан ба хамгийн ихээр тулгардаг бэрхшээлүүд байна. Ажилд ороход хамгийн ихээр нөлөөлдөг хүчин зүйлүүд нь эзэмшсэн мэргэжил, төгссөн сургууль, хувийн зан чанар байна.

Зураг 1. Ажил хийдэг төгсөгчдийн эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарууд дахь хөдөлмөр эрхлэлтийн шилжилт хөдөлгөөн хэмжих нэгж: хувиар

Төгсөгчдөөс ажиллаж буй аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлийн талаар тодруулан, мэдээллийг эдийн засгийн үйл ажиллагааны үндсэн 21 салбарт тархаан боловсруулсан. 2015 оны судалгааны дүнгээр төгсөгчид барилгын салбарт 13.4 хувь нь, боловсролын салбарт 13.1 хувь нь, төрийн удирдлага батлан хамгаалах салбарт 10.8 хувь, хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн салбарт 9.1 хувь байгаа нь хамгийн олноор ажиллаж байгаа салбарууд юм.

Эзэмшсэн мэргэжлийн чиглэл болон ажиллаж байгаа салбарыг 2014 оны судалгааны үр дүнтэй харьцуулбал худалдааны салбарт 3.5 хувиар, санхүү болон даатгалын салбарт 2.0 хувиар буурсан нь энэ 2 салбарт ажиллаж байсан төгсөгчид бусад салбарт тархан ажиллаж байгааг харуулж байна. Нэг жилийн хугацаанд салбарын шилжилт хөдөлгөөн бага гарсан байна. Харин уул уурхайн салбарт 4.0 хувь, мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техникийн салбарт 3.2 хувиар хөдөлмөр эрхэлдэг төгсөгч нэмэгдсэн байна. Төгсөгчид олон улсын байгууллага, усан хангамж, үл хөдлөх хөрөнгийн салбаруудад маш цөөн ажиллаж байна.

Ажил хийж байгаа төгсөгчдөөс цаашид тогтвортой ажиллах талаар асуухад 82.1 хувь нь тогтвортой ажиллана гэж хариулсан ба өмнөх онд энэ үзүүлэлт 67.7 хувь байсан нь төгсөгчид тогтвортой ажиллах сонирхолтой болсныг харуулж байна.

Харин цаашид тогтвортой ажиллахгүй гэсэн шалтгааныг дэлгэрүүлэн судалвал түр ажил болохоор гэж 15.6 хувь нь, сурах хүсэлтэй гэж 15.4 хувь нь, ажлаа солих хүсэлтэй гэж 9.7 хувь нь, мэргэжлээрээ ажиллах гэж 9.5 хувь нь хариулсан байна.

Ажил хийж байгаа төгсөгчдөөс ажлын байрны мэдээллийг хаанаас авсныг тодруулахад нийт төгсөгчдийн 24.5 хувь нь эцэг эх, хамаатан садан, 22.7 хувь нь найзууд, хамт суралцагсад, 15.8 хувь нь ажил олгогч, 10.1 хувь нь интернет ажлын зар, байгууллагын вэб сайтаас гэж хариулсан байна. Нийт ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 4.5 хувь нь буюу 1832 төгсөгч давхар ажил хийж байна. Тэдний 1205 нь ИДС төгсөгч, үлдсэн 627 нь МСҮТ төгсөгч байна.

Давхар ажил хийж байгаа хугацааг асуухад нийт давхар ажил хийж байгаа төгсөгчид дунджаар 18 сар хийж байна гэж хариулжээ. Эрэгтэй төгсөгчид илүү удаан буюу дунджаар 21 сар давхар ажил хийж байхад, эмэгтэй төгсөгчид дунджаар 14 сар давхар ажил хийж байна. Харин сургуулийн төрлөөр давхар ажил хийж байгаа хугацааг асуухад ИДС төгсөгч 9 сар, МСҮТ төгсөгч 26 сар болж байна гэж хариулсан. Одоогийн хийж байгаа үндсэн ажил нь давхар ажилтай төсөөтэй эсэхийг тодруулахад нийт давхар ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 56.5 хувь нь ижил, 19.4 хувь нь төстэй, 24.1 хувь нь өөр гэж хариулсан. Сургуулийн төрлөөр задлан харвал ИДС төгсөгчдийн 67.8 хувь нь ижил, 11.9 хувь нь төстэй, 20.3 хувь нь өөр гэж хариулсан байхад МСҮТ төгсөгчид 68.4 хувь нь адилхан, 31.6 хувь нь өөр ажил эрхэлдэг гэж хариулсан байна.

Давхар ажил хийж байгаа төгсөгчдийн ажлын байрны хэлбэрийг харвал 71.2 хувь нь цалин хөлстэй ажилтан үүнээс 40.4 хувь нь байнгын, 30.8 хувь нь түр ажилтан байна. Харин 28.8 хувь нь цалин хөлсгүй ажилтан үүнээс 3.5 хувь нь ажил олгогч, 25.3 хувь хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч байна.

Нийт төгсөгчдийн 43.7 хувь нь буюу 26514 төгсөгч сүүлийн нэг жилд сургалтанд хамрагдаж мэдлэг ур чадвараа дээшлүүлсэн бөгөөд үүнээс 34.8 хувь нь ИДС болон МСҮТ-д дахин суралцсан байна.

Сургалтанд хамрагдсан дундаж хугацаа ИДС төгсөгчдийн хувьд 13.3 сар, МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 10.2 сар байна. Сургалтын төлбөрт зарцуулсан зардлын дундаж хэмжээ ИДС төгсөгчдийн хувьд 1,620 мянган төгрөг байхад МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 920.0 мянган төгрөг буюу 700 мянган төгрөгний зөрүү байна. Нийт суралцсан төгсөгчдийн 39.2 хувь нь өөрөө сургалтын төлбөрөө төлдөг, 30.8 хувь нь гэр бүлийнхнээрээ төлүүлдэг, 19.1 хувь нь байгууллага буюу ажил олгогчоор төлүүлдэг, 7.0 хувь нь буцалтгүй тусламжид хамрагдаж үлдсэн 3.8 хувь нь үнэ төлбөргүй сургалтанд хамрагдсан гэж хариулсан.

Өнгөрсөн нэг жилийн хугацаанд нийт 7515 төгсөгч их дээд сургууль болон мэргэжил сургалтын төвд суралцсан байна. Тэдгээр төгсөгчдөөс дахин суралцаж байгаа шалтгааныг тодруулахад 44.1 хувь нь мэргэжил дээшлүүлэх, 26.8 хувь нь боловсролын түвшингээ ахиулах гэж хариулсан.

Дахин суралцаж байгаа төгсөгчдийн 41.2 хувь нь өмнөх эзэмшсэн мэргэжлээсээ өөр мэргэжлээр сурч байна. ИДС төгсөгчдөөс дахин бакалаврын зэргийн сургалтанд хамрагдаж байгаа суралцагчдын 54.1 хувь нь өмнө эзэмшсэн мэргэжлээсээ огт өөр мэргэжлээр, 34.7 хувь нь их төсөөтэй мэргэжлээр суралцаж байна. Харин магистр, докторын зэргийн сургалтанд хамрагдагсадын 64.7 хувь нь ижил мэргэжлээр суралцаж байна. Дахин суралцаж байгаа МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 41.0 хувь нь 2013 онд эзэмшсэн мэргэжлээсээ огт өөр мэргэжлээр бакалаврын хөтөлбөрт суралцаж байна.

Нийт 14779 төгсөгч ажилгүй байгаагаас 6630 нь ажил хийхэд бэлэн идэвхтэй ажил хайж байхад үлдсэн 8149 төгсөгч ажил хийхэд бэлэн бус байна. Ажил идэвхтэй хайж байгаа төгсөгчдийн 2280 нь МСҮТ төгсөгч, 4350 нь ИДС төгсөгчид байна.

Ажилгүй байгаа төгсөгчдөөс сүүлийн 7 хоногт ажил хийхэд бэлэн бус байсан шалтгааныг нь тодруулахад 35.5 хувь нь хүүхэд асарсан, 30.5 хувь нь суралцдаг, 21.1 хувь нь гэрийн ажилтай байсан гэж хариулжээ.

Төгсөгчид хөдөлмөр зуучлалын байгууллагад бүртгүүлэх, танил талаараа дамжуулан ажил хайх нь нэмэгдсэн байна. Бодож байгаа ч тодорхой алхам хийхгүй буюу ажил хайхгүй байгаа төгсөгчид өмнөх онтой харьцуулахад 9.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

Ажилгүй байгаа төгсөгчид дундажаар 4.2 сар ажил хайж байгаа ба ИДС төгсөгч 5.0 сар, МСҮТ төгсөгч 3.4 сарын дундажтай байна. Ажилд орохоор ажил олгогчид хандсан дундаж тоо ИДС төгсөгчдийн хувьд 4.1, МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 3.1 удаа байна.

Эдгээр ажил хайж байгаа төгсөгчдөөс ажил хайхад гарч буй хүндрэл бэрхшээлийг тодруулсан. Нийт төгсөгчдийн 14.9 хувь болон 17.4 хувь нь ажлын байрны мэдээллийн хомсдол, ажлын туршлага дутаж байна гэсэн хариултыг тус тус өгсөн байна.

Судалгаанд хамрагдсан төгсөгчдөөс 1 жилийн төлөвлөгөөг асуусан. Нийт төгсөгчдийн 27.7 хувь нь ажлаа үргэлжлүүлэн хийх, 16.3 хувь нь ажилд орох, 7.8 хувь нь дахин сурах гэж хариулсан байна. Мөн төгсөгчдөөс хүсч буй цалингийн хэмжээг тодруулахад дундажаар 1301.8 мянган төгрөг гэж хариулсан ба ИДС төгсөгч 1308.6 мянган төгрөг, МСҮТ төгсөгч 1295.0 мянган төгрөг гэж хариулсан нь улсын дундаж цалингаас хэт өндөр байна. Хамгийн өндөр цалинтай гэж таамагласан байгууллага нь олон улсын байгууллага байгаа ба хамгийн бага цалингаар ажиллахыг хүссэн байгууллага нь орон нутгийн өмчит аж ахуй нэгж байгууллага байна.

БҮЛЭГ 1

СУДАЛГААНЫ ТАНИЛЦУУЛГА

БҮЛЭГ 1. Судалгааны танилцуулга

1.1. СУДАЛГААНЫ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТ

Судалгааны зорилго нь 2014 онд хийсэн “Төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа”-нд хамрагдсан төгсөгчдийн нэг жилийн хөдөлмөр эрхлэлтийн шилжилт хөдөлгөөнийг судалж дүн шинжилгээ хийхэд оршино.

Судалгааны зорилгын хүрээнд дараах зорилтуудыг тусгасан. Үүнд:

- Төгсөгчдийн боловсролын түвшин, гэр бүлийн ахуй амьдралын талаарх өөрчлөлтийг судлах
- Төгсөгчдийн ажлын байрны хэлбэр, статус, ажил, амралтын цаг, өдөр, хөдөлмөрийн хөлс зэрэг үзүүлэлтүүдийн өөрчлөлт, давхар ажил хийж буй төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн онцлогийг тодорхойлох
- Төгссөний дараах сургалттай холбоотой зүйлийг тодруулах /сургалтын төрөл, төлбөр гэх мэт/
- 2014 онд ажилгүй байсан болон одоо ажилгүй байгаа төгсөгчдийн ажилгүйдлийн шалтгааныг мэргэжлээр задлан судлах
- Ажил хайж байгаа төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн статус, тэдгээрийн шалтгаан, хэлбэр болон хичээл зүтгэлийг судлах
- Төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн талаарх хэтийн төлөвлөгөө, зорилгыг судлах

1.2. СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ

Энэ удаагийн судалгаа нь 2014 онд судалгаанд хамрагдсан төгсөгчдийн нэг жилийн хөдөлмөр эрхлэлтийн өөрчлөлтийг мөшгөж судалснаараа онцлог юм. Судалгаанд 1719 төгсөгч хамрагдсан ба 1151 нь их дээд сургууль төгсөгч, 568 нь мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийг төгсөгч болж өнгөрсөн оныхоос буурсан. Өмнөх судалгаанд хамрагдсан төгсөгчдийн хаяг, утасны дугаар өөрчлөгдөх, судалгаа өгөхөөс татгалзах, гадаад улс руу явах зэргээс шалтгаалан мөшгөх судалгаанд хамрагдсан хүмүүсийн тоо буурсан.

Хүснэгт 1. Судалгаанд хамрагдсан төгсөгчдийн тоо, хамрагдсан хувь

Хэмжих нэгж: тоо, хувь

Сургуулийн төрөл	Мэргэжлийн чиглэл	Судалгаанд хамрагдсан төгсөгчийн тоо	Судалгаанд хамрагдсан хувь
Мэргэжил /Дээд/	Сурган хүмүүжүүлэх ухаан	50	89,3
	Соёл урлаг	52	92,9
	Хүмүүнлэгийн ухаан	56	100,0
	Нийгэм, эдийн засаг	50	89,3
	Сэтгүүл ба мэдээлэл	56	100,0
	Бизнес ба мэдээлэл	56	100,0
	Хууль, эрх зүй	56	100,0
	Биологи	56	100,0
	Физик,Хими, Геологи газар зүй	55	98,2
	Математик, статистик	56	100,0
	Компьютер	53	94,6
	Инженер	56	100,0
	Үйлдвэрлэлийн технологи	55	98,2
	Барилга, уран барилга	56	100,0
	ХАА, ОАА, ЗАА	53	94,6
	Мал эмнэлэг	39	69,6
	Анагаах ухаан	47	83,9
	Нийгмийн халамж, хангамж	46	82,1
	Спорт биеийн тамирын зарим төрлийн үйлчилгээ	54	96,4
	Тээвэр	54	96,4
Хүрээлэн буй орчин	47	83,9	
Цагдаа, аюулгүй байдал	48	85,7	
Мэргэжил /МСҮТ/	Барилга, авто зам, барилгын материалын үйлдвэрлэл	174	80,9
	ХАА үйлдвэрлэл	9	42,9
	Ойн аж ахуй, мод боловсруулалтын салбар	7	38,9
	Байгаль хамгаалагч, аялал жуулчлал	4	57,1
	Тээвэр	49	67,1
	Холбоо	9	81,8
	Мэдээлэл технологи	23	74,2
	Аж үйлдвэр	141	78,3
	Геологи, уул уурхайн салбар	19	82,6
	Захиргааны үйлчилгээний ажилтан	118	67,8
Соёл урлагийн салбар	15	100,0	
Нийт		1 719	86,0

Судалгаанд хамрагдсан нийт төгсөгчдийн 70.0 хувь нь их, дээд сургууль, 33.0 хувь нь мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийг төгссөн бөгөөд 56.1 хувь нь эмэгтэйчүүд, 43.9 хувь нь эрэгтэйчүүд байв.

Нийт төгсөгчдийн 58.1 хувь нь гэрлээгүй, 41.9 хувь нь гэрлэсэн бөгөөд өмнөх оны судалгаатай харьцуулахад 8.1 хувиар өссөн байна. Магистр зэрэгтэй их дээд сургууль төгсөгчид 1.5 хувиар өссөн байна.

Нийт төгсөгчдийн дунд өрхийн сарын дундаж орлого нь 501,000-750,000 төгрөг хүртэлх бүлэг хамгийн их буюу 26.6 хувь байна. Өмнөх оны түвшинтэй харьцуулахад 2 хувиар буурсан байна. Харин 750,000-1,000,000 төгрөг хүртэлх сарын дундаж орлоготой бүлэг өмнөх оны түвшинтэй харьцуулахад 2.4 хувиар өссөн байна.

A faint, light green world map is visible in the background of the top section of the page.

БҮЛЭГ 2

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ

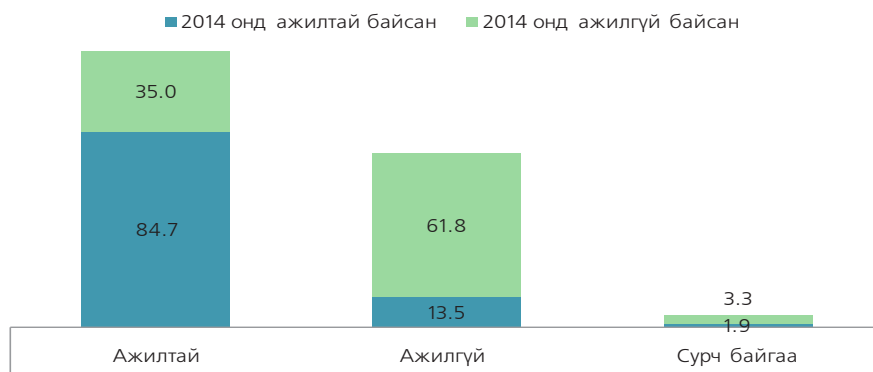

БҮЛЭГ 2. Хөдөлмөр эрхлэлтийн төлөв байдал

Судалгаанд хамрагдсан нийт төгсөгчдийн 66.7 хувь нь хөдөлмөр эрхэлж байгаа ба өмнөх оноос 2.7 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Нийт эрэгтэй төгсөгчдийн 75.7 хувь нь, эмэгтэй төгсөгчдийн 59.8 хувь нь хөдөлмөр эрхэлж байна. 2014 оны “Төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа”-нд хөдөлмөр эрхэлж байсан төгсөгчдийн 84.7 хувь нь 2015 онд ажил хийж байгаа бол 13.5 хувь нь ажилгүй, 1.9 хувь нь сурч байна. Ажилгүй байсан төгсөгчдийн 35.0 хувь нь 2015 онд ажил хийж байгаа, 61.8 хувь нь ажилгүй, үлдсэн 3.3 хувь нь сурч байна.

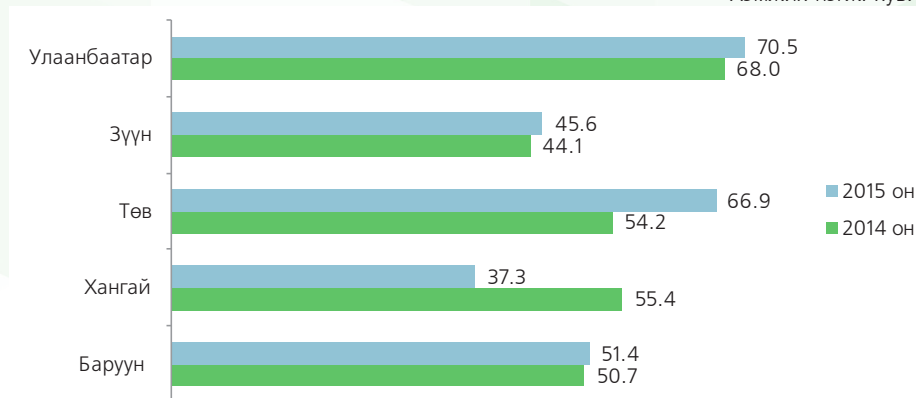
Зураг 2. 2014 – 2015 онд гарсан хөдөлмөр эрхлэлтийн өөрчлөлт

Хэмжих нэгж: хувиар

Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшинг бүсээр харвал 2015 онд төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлт ерөнхийдөө нэмэгдэж, төвийн бүсийн төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлт өсч, хангайн бүсийн төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлт буурсан байна.

Зураг 3. Хөдөлмөр эрхэлж байгаа төгсөгчид, төгссөн сургуулийн байршил буюу бүсээр, 2014, 2015 он
Хэмжих нэгж: хувиар

Их, дээд сургууль төгсөгчдийн мэргэжлийн чиглэл тус бүрээрх хөдөлмөр эрхлэлтийн хувийн жингийн дундаж нь 73.0 болж өмнөх оныхоос 1.0 хувиар өссөн байна.

ИДС төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг өмнөх оны судалгааны хөдөлмөр эрхлэлтийн мэргэжлийн чиглэлүүдтэй харьцуулахад барилга, уран барилга 8.3, компьютер 10.3, нийгмийн халамж, хангамж 11.9 функтээр тус тус буурсан байна

Харин 80-аас дээш хувийн хөдөлмөр эрхлэлтээ хадгалж чадсан мэргэжлийн чиглэлүүд нь сурган хүмүүжүүлэх ухаан, цагдаа, аюулгүй байдлын чиглэлүүд байна. 2015 онд нийгэм, эдийн засаг мэргэжлийн чиглэлээр төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин хамгийн их буюу 87.1 хувь байна. Өмнөх онд 70-аас доош хувийн хөдөлмөр эрхлэлттэй байсан сэтгүүл ба мэдээлэл зүй 18.3 функтээр, ХАА, ОАА, ЗАА 19.8 функтээр, хүмүүнлэгийн ухаан 20.2 функтээр өссөн байна. Харин үйлдвэрлэлийн технологи мэргэжлийн чиглэлээр төгссөн төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлт 55.0 хувиас бага байсаар л байна.

Хүснэгт 2. ИДС төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал 2014, 2015 он
/мэргэжлийн чиглэлээр/

Хэмжих нэгж: хувиар

Мэргэжлийн салбар	Ажилтан		Ажилгүй	
	2014 он	2015 он	2014 он	2015 он
Сурган хүмүүжүүлэх ухаан	82,1	80,3	17,9	19,7
Соёл урлаг	70,0	63,7	30,0	36,3
Хүмүүнлэгийн ухаан	59,0	79,2	41,0	20,8
Нийгэм, эдийн засаг	78,9	87,1	21,1	12,9
Сэтгүүл ба мэдээлэл	62,5	80,8	37,5	19,2
Бизнес ба мэдээлэл	67,0	66,9	33,0	33,1
Хууль, эрх зүй	76,6	82,4	23,4	17,6
Биологи	63,0	63,6	37,0	36,4
Физик,Хими, Геологи газар зүй	76,1	78,3	23,9	21,7

Математик, статистик	73,7	71,7	26,3	28,3
Компьютер	72,2	61,9	27,8	38,1
Инженер	78,9	76,7	21,1	23,3
Үйлдвэрлэлийн технологи	50,0	54,4	50,0	45,6
Барилга, уран барилга	80,2	71,9	19,8	28,1
ХАА, ОАА, ЗАА	66,5	86,4	33,5	13,6
Мал эмнэлэг	65,9	62,4	34,1	37,6
Анагаах ухаан	71,4	63,2	28,6	36,8
Нийгмийн халамж, хангамж	66,7	54,8	33,3	45,2
Спорт биеийн тамирын зарим төрлийн үйлчилгээ	70,2	75,5	29,8	24,5
Тээвэр	74,5	72,0	25,5	28,0
Хүрээлэн буй орчин	60,8	66,2	39,2	33,8
Цагдаа, аюулгүй байдал	96,4	82,7	3,6	17,3
ИДС төгсөгчид	72,0	73,0	28,0	27,0

МСҮТ төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин өмнөх оныхоос 20 гаруй хувиар өссөн байна. Мэргэжлээр нь авч үзвэл ХААН үйлдвэрлэл, Ойн аж ахуй мод, соёл урлагийн салбарын мэргэжил эзэмшсэн төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлт 40-58 хувийн өсөлттэй байна. 2015 онд хамгийн бага хөдөлмөр эрхлэлттэй буюу өмнөх оны хөдөлмөр эрхлэлтээс 43.6 хувиар буурсан үзүүлттэй байгаа нь холбооны салбарын мэргэжлүүд байна. МСҮТ төгссөн төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг мэргэжлийн салбарын байдлаар харвал холбооны салбараас бусад нь бүгд 60.0-аас дээш хувийн хөдөлмөр эрхлэлттэй байна.

Хүснэгт 3. МСҮТ төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал 2014, 2015 он /мэргэжлийн чиглэлээр/

Хэмжих нэгж: хувиар

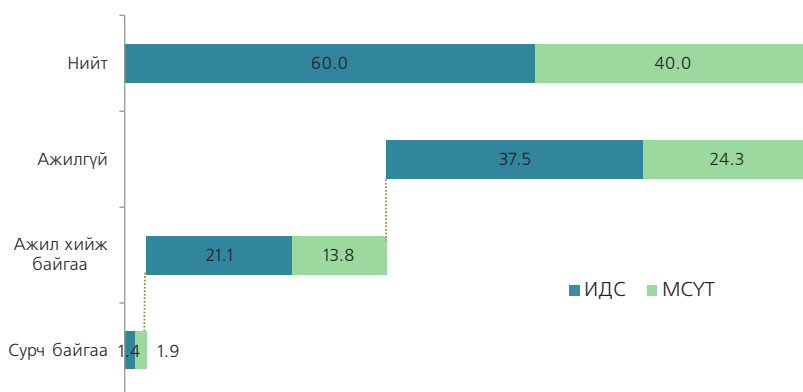
Мэргэжлийн салбар	Ажилтан		Ажилгүй	
	2014 он	2015 он	2014 он	2015 он
Барилга, авто зам, барилгын материалын үйлдвэрлэл	54,4	65,8	45,6	34,2
ХАА-н үйлдвэрлэл	31,3	89,2	68,7	10,8
Ойн аж ахуй, мод боловсруулалтын салбар	38,3	80,0	61,7	20,0
Байгаль хамгаалагч, аялал жуулчлал	51,8	66,7	48,2	33,3
Тээвэр	50,6	81,1	49,4	18,9
Холбоо	94,5	50,9	5,5	49,1
Мэдээлэл технологи	41,9	63,6	58,1	36,4
Аж үйлдвэр	44,8	76,7	55,2	23,3
Геологи, уул уурхайн салбар	56,1	71,2	43,9	28,8
Захиргааны үйлчилгээний ажилтан	60,9	80,2	39,1	19,8
Соёл урлагийн салбар	22,2	69,5	77,8	30,5
МСҮТ төгсөгчид	51,2	73,7	48,8	26,3

2.1 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЭГҮЙ ТӨГСӨГЧИД

Судалгааны зорилтын нэг хэсэг нь 2014 онд ажил хийгээгүй төгсөгч 2015 онд хөдөлмөр эрхэлж байгаа эсэхийг гэдгийг тодруулах байлаа. 2014 онд ажилгүй байсан их дээд сургууль төгсөгчдийн 21.1 хувь нь, МСҮТ төгсөгчдийн 13.8 хувь нь 2015 онд ажил хийж байна. Өмнөх онд ажилгүй байсан их дээд сургууль төгсөгчдийн 37.5 хувь нь, МСҮТ төгсөгчдийн 24,3 хувь нь ажилгүй хэвээрээ байна. Харин их дээд сургууль төгсөгчдийн 1,4 хувь нь, МСҮТ төгсөгчдийн 1,9 хувь нь суралцаж байна

Зураг 4. 2014 онд хөдөлмөр эрхлээгүй төгсөгчдийн 2015 оны хөдөлмөр эрхлэлтийн төлөв байдал, сургуулийн төрлөөр

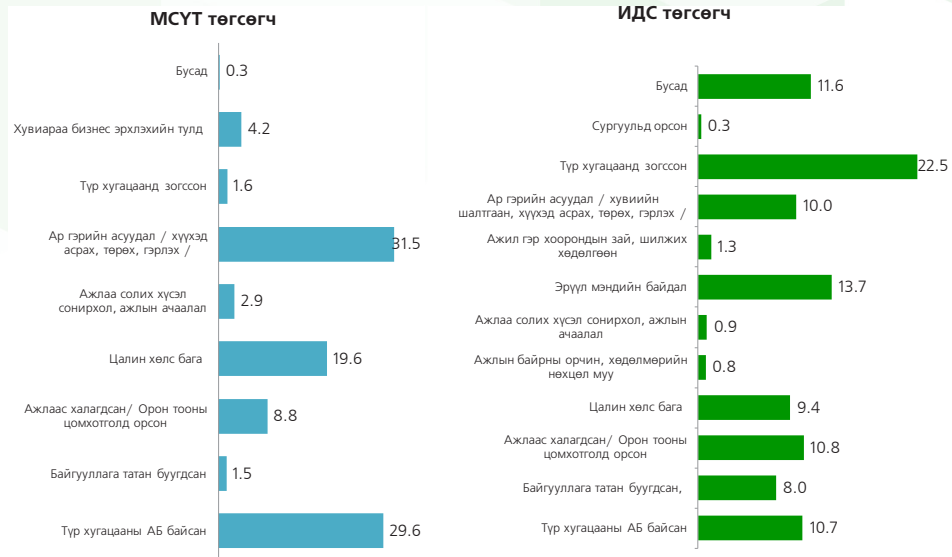
Хэмжих нэгж: хувиар

Мөн 2015 онд ажилгүй байгаа төгсөгчдөөс сүүлийн нэг жилийн хугацаанд хөдөлмөр эрхэлсэн эсэхийг лавлахад 46.3 хувь нь ажил хийсэн байна. Сургуулийн төрлөөр харвал ажилгүй байгаа ИДС төгсөгчдийн 45.3 хувь, ажилгүй байгаа МСҮТ төгсөгчдийн 48.0 хувь нь сүүлийн нэг жилд хөдөлмөр эрхэлсэн. Ажил хийж байсан төгсөгчдөөс ажлаас гарсан шалтгааныг тодруулсан МСҮТ төгсөгчдийн хувьд хүүхэд харах, төрөх, түр хугацааны ажил, бага цалин зэрэг нь асуудлууд ажлаас гарах гол шалтгаан болсон бол, ИДС төгсөгчдийн хувьд ажил нь түр хугацаанд зогссон болон эрүүл мэндийн шалтгаан нь зонхилж байна.

Зураг 5. 2015 онд ажилгүй байгаа боловч 2014 онд хөдөлмөр эрхэлсэн төгсөгчдийн ажлаас гарсан шалтгаан /сургуулийн төрлөөр/

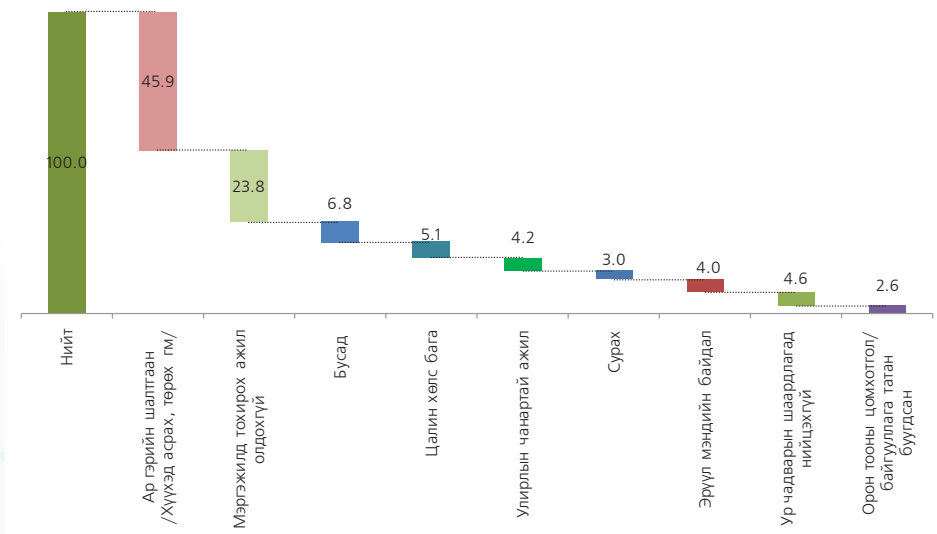
Хэмжих нэгж: хувиар

Нийт төгсөгчдийн хувьд 45.9 хувь нь ар гэрийн шалтгаан болох хүүхэд асрах, төрөх, 23.8 хувь нь мэргэжилд тохирох ажил олдохгүй гэх мэт шалтгаануудыг хамгийн ихээр нэрлэсэн байна.

Зураг 6. 2015 онд ажилгүй байгаа төгсөгчдийн ажилгүйдлийн шалтгаан, хувиар

Хэмжих нэгж: хувиар

Ажилгүй байгаа төгсөгчдөөс сүүлийн 30 хоногт ажил хайж байгаа эсэхийг тодруулахад тэдний 32.9 хувь нь ажил хайж байгаа 67.1 хувь нь ажил хайхгүй байна. Эдгээр ажилгүй байгаа ч ажил хайхгүй байгаа төгсөгчдөөс шалтгааныг асуухад 47.4 хувь нь хүүхэд, өндөр настан асрах, 30.7 хувь нь сургуульд сурах гэж хариулсан байна.

Зураг 7. 2014 онд хөдөлмөр эрхлээгүй төгсөгчдийн ажил хайхгүй байгаа шалтгаан
Хэмжих нэгж: хувиар

2.2 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЭЛДЭГТӨГСӨГЧДИЙН АЖЛЫН БАЙРНЫ ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ОНЦЛОГ

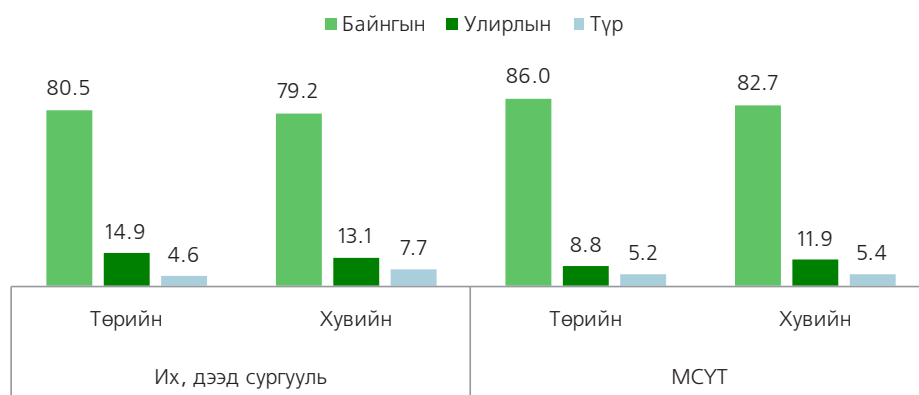
Судалгааны тайлангийн энэ хэсэгт төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн төлөв байдал, онцлогийг харуулав. Одоогийн ажлын байрандаа хэдэн жил ажиллаж байгааг тодруулахад ИДС төгсөгч дунджаар 1.2 жил, МСҮТ төгсөгч дунджаар 1 жил ажилласан байна.

Нийт төгсөгчдийн 82.1 хувь нь байнгын ажлын байранд ажиллаж байна. Улирлын чанартай ажлын байранд ажиллагсдын тоо хэмжээ нийт ажил хийж буй төгсөгчдийн 11.5 хувь байгаа бол, 5.4 хувьтай тэнцэх нь түр, 0.9 хувь нь цагийн ажил эрхэлж байна. Эдгээр үзүүлэлтүүд нь өмнөх оны судалгааны үр дүнтэй ойролцоо байна.

ИДС төгсөгчдийн олонх нь буюу 80.1 хувь нь байнгын ажил эрхэлж байгаа бол МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 85.2 хувь нь байнгын ажил эрхэлж байгаа юм.

Зураг 8. Ажил хийж байгаа төгсөгчдийн ажлын байрны хэлбэр /сургуулийн төрөл, өмчийн хэлбэрээр/

Хэмжих нэгж: хувь

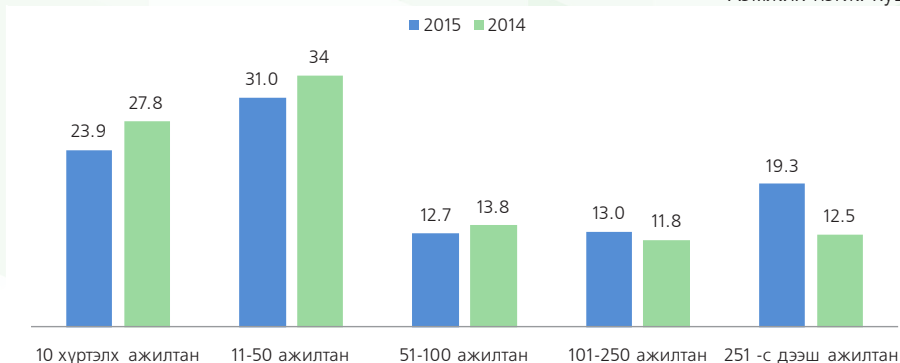
Нийт ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 84.3 хувь нь нийгмийн даатгал төлдөг. Энэ дүн их дээд сургууль төгсөгчдийн хувьд 81.3 хувь, МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 88.8 хувь байна. Үүнээс сайн дурын даатгал төлдөг ИДС төгсөгч 7.7 хувь, МСҮТ төгсөгч 5.4 хувь байна. Ажил хийж байгаа төгсөгчдөөс эрүүл мэндийн даатгал төлдөг эсэхийг асуухад нийт ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 91.3 хувь нь төлдөг гэж хариулсан ба ИДС төгсөгчийн 90.2 хувь, МСҮТ төгсөгчийн 93.1 хувь нь эрүүл мэндийн даатгал төлдөг гэж тус тус хариулсан. Мөн хувь хүний орлогын албан татвар төлдөг эсэхийг лавлахад ИДС төгсөгчийн 82.6 хувь, МСҮТ төгсөгчийн 88.1 хувь нь төлдөг гэж хариулсан.

Нийт ажил хийдэг төгсөгчдийн 31.0 /2014 оны судалгаанд 34.0 хувь байсан/ хувь нь 11-50 ажилтантай аж ахуйн нэгж байгууллагад ажиллаж буй нь хамгийн олон байлаа. Мөн 23.9/өмнөх онд 27.8 хувь нь / хувь нь 10 хүртэл ажилтантай, 12.7/13.8 хувь/ хувь нь 51-100 ажилтантай, 19.3 /12.5 хувь / хувь нь 251-аас дээш ажилтантай, үлдсэн 13.0 / 11.8 хувь нь/ хувь нь 101-250 ажилтантай аж ахуйн нэгж байгууллагад ажилласан тархалтыг харуулжээ. Ажил хийж байгаа төгсөгчид 100 ба түүнээс дээш ажилтантай аж ахуйн нэгж байгууллагад ажиллах нь нэмэгдсэн нь эерэг үзүүлэлт харагдаж байна.

Монгол улсын хэмжээнд 2015 оны 3 дугаар улирлын байдлаар нийт 65.7 мянган аж ахуйн нэгж байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас 83.0 хувь нь 1-9 хүртэлх ажилтантай, 13.4 хувь нь 10-49 ажилтантай, үлдсэн 3.7 хувь нь 50-аас дээш тооны ажилтантай гэсэн статистик байна. 2014 оны төгсөгчид 50-аас дээш ажилтантай буюу томоохон аж ахуйн нэгж байгууллагад өмнөх оны судалгааны дүнтэй харьцуулахад 6.9 хувиар илүү ажиллаж байна.

Төгсөгчдийн хамгийн олноор ажиллаж буй 11-50 ажилтантай байгууллагад төрийн өмчийн сургууль төгсөгчдийн тухайд 31.5 хувь, хувийн өмчийн сургууль төгсөгчдийн тухайд 29.6 хувь байгаа юм. 10 хүртэлх болон 11-50 ажилтантай байгууллагыг жижиг, дунд ААНБ гэж үзвэл хувийн өмчийн сургууль төгсөгчид нь төрийн өмчийнхнөөс илүү олноор энэ хэлбэрийн ААНБ-д ажиллаж, төрийн өмчийн сургууль төгсөгчид томоохон ААНБ-д илүү олноор ажиллаж байна. ИДС төгсөгчдийн 56.8 хувь нь 50 хүртэлх ажилтантай жижиг, дунд аж ахуйн нэгж байгууллагад ажиллаж байхад, МСҮТ төгсөгчдийн тухайд 52.2 хувь байна.

Зураг 9. Ажил хийж байгаа төгсөгчдийн ААНБ-ын ажилтны тооны бүлгээр, 2014, 2015 он
Хэмжих нэгж: хувиар

2015 онд ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 95.4 хувь нь цалин хөлстэй ажилтны статусаар хөдөлмөр эрхлэгч байсан бол, тэдний 79.6 хувь нь байнгын ажилтан, 5.7 хувь нь түр ажилтан, 10.1 хувь улирлын чанартай ажилтан гэсэн үр дүнг үзүүлжээ. Харин хөдөлмөр эрхлэлтийн бусад статусын хувьд ажил олгогчийн статусаар хөдөлмөр эрхлэгч 0.6 хувь, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч 3.7 хувь, өрхийн бизнест оролцогч 0.3 хувь байна. МСҮТ төгсөгчдийн 1.9 хувь нь цалин хөлстэй ажилтны статус руу шилжилт хийсэн байна.

Хүснэгт 4. Ажил хийдэг төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн статус, 2014, 2015 он
Хэмжих нэгж: хувиар

Сургуулийн төрөл	Он	Цалин хөлстэй ажилтан	Цалин хөлсгүй ажилтан		
			Ажил олгогч	Хувиараа	Өрхийн бизнес
ИДС төгсөгч	2014 он	96,3	0,4	3,2	0,1
	2015 он	95,7	0,5	3,7	0,2
МСҮТ төгсөгч	2014 он	93,1	0,9	5,6	0,4
	2015 он	95,0	0,7	3,8	0,5

Хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгаа төгсөгчдөөс ямар шалтгааны улмаас хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгааг тодруулахад цалинтай ажилтнаас илүү орлого олдог гэсэн шалтгаан 25.6 хувь буюу хамгийн өндөр, мэргэжлийн ур чадварт нийцсэн гэж 12.4 хувь, өв залгамжилсан, гэр бүлийн бизнес, аж ахуй байсан гэж 10.1 хувь нь хариулсан байна.

Их дээд сургууль төгссөн хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгаа төгсөгчид цалинтай ажилтнаас илүү орлого олдог/25.5 хувь/, мэргэжил ур чадварт нийцсэн /15.2 хувь/, орлого амжиргаанд хүрэлцэхгүй байсан /12.5 хувь/, цагт баригдаж ажиллах сонирхолгүй /10.2 хувь/ гэсэн шалтгаануудыг их дурьджээ. Харин МСҮТ төгсөгчид цалинтай ажилтнаас илүү орлого олдог/25.6 хувь/, өв залгамжилсан, гэр бүлийн бизнес, аж ахуй байсан /11.9 хувь/, өөр ажил байгаагүй /11.3 хувь/ гэсэн шалтгааныг илүү түлхүү нэрлэжээ.

Зураг 10. Хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгаа шалтгаан /сургуулийн төрлөөр/

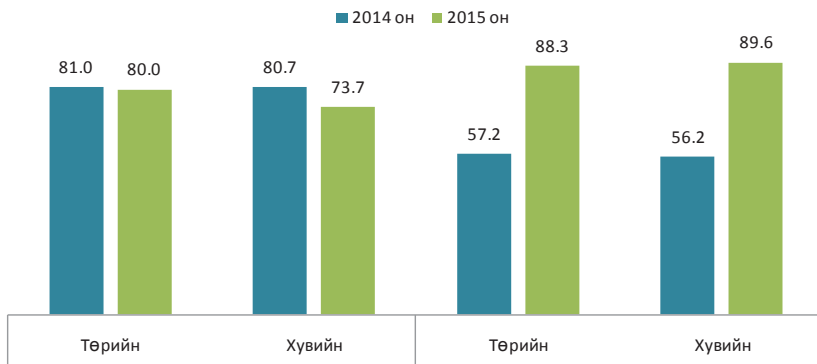
Хэмжих нэгж: хувиар

Цалин хөлстэй ажилтны хувьд хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа төгсөгчид 10.0 хувиар өссөн байна. 2015 онд хувийн өмчийн ИДС төгсөгчдийн хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллах хувь буурсан хэдий ч МСҮТ төгсөгчдийн хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллах нь 33.4 хувиар өссөн байна. Өмнөх онтой харьцуулахад МСҮТ төгсөгчдийн хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллах нь 31.7 хувиар өссөн байна. Хөдөлмөрийн харилцааг зохицуулах үндсэн баримт бичиг болох хөдөлмөрийн гэрээтэй МСҮТ төгсөгчдийн тоо өсөж байгаа эерэг дүн харагдаж байна.

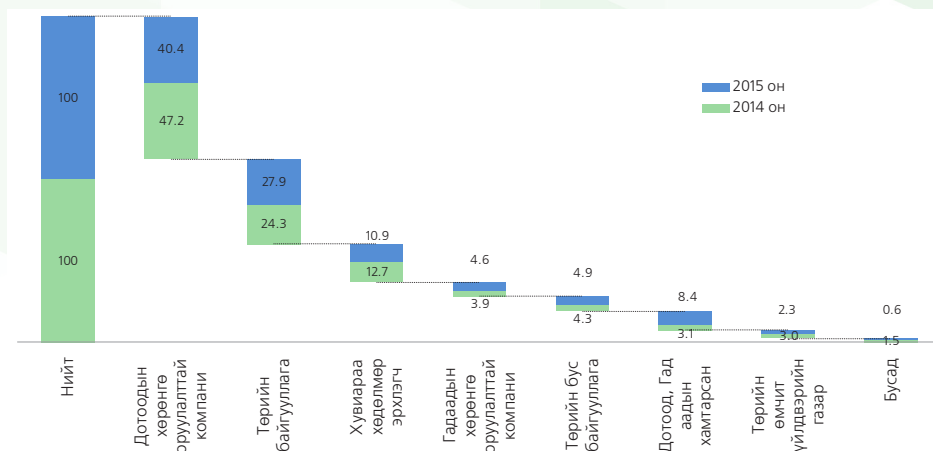
Зураг 11. Хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа төгсөгчид сургуулийн төрөл, өмчийн хэлбэр, 2014, 2015 оны байдлаар

Хэмжих нэгж: хувиар

Хөдөлмөрийн гэрээг хугацаатай болон хугацаагүй байгуулдаг бөгөөд их, дээд сургууль төгсөгчдийн 60.5 хувь нь, МСҮТ төгсөгчдийн 55.3 хувь нь хугацаатай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Төгсөгчдийн ажиллаж буй аж ахуйн нэгж байгууллагын төрлийг судлан үзэхэд хамгийн олноороо ажилладаг нь дотоодын хөрөнгө оруулалттай компани, төрийн захиргааны болон үйлчилгээний байгууллага төдийгүй хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид байна.

Зураг 12. Ажил хийдэг төгсөгчдийн ажил олгогч байгууллагын хэлбэр 2014, 2015 он
Хэмжих нэгж: хувиар

Төгсөгчдийн 7 хоногийн дундаж ажлын өдрийн хувьд өөрчлөлт бага байна. Харин 7 хоногийн дундаж ажлын цаг 1.5 цагаар багассан байна. МСҮТ төгсөгчдийн 7 хоногийн дундаж ажлын цаг 5.8 цагаар багассан байна. 7 хоногийн нэмэлт ажлын цагийн хувьд 1.1 цагаар өсчээ. Үүнд хувийн өмчийн сургууль төгсөгчдийн нэмэлт ажлын цаг 2.8 цагаар нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 5. Ажил хийдэг төгсөгчдийн 7 хоногийн дундаж ажлын өдөр, цагаар 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл, өмчийн хэлбэрээр/

Хэмжих нэгж: тоо

Ангилал		7 хоногийн дундаж ажлын өдөр		7 хоногийн дундаж ажлын цаг		7 хоногийн нэмэлт ажлын цаг	
		2014 он	2015 он	2014 он	2015 он	2014 он	2015 он
Сургуулийн төрөл	ИДС төгсөгч	5,3	5,4	45,9	46,7	12,0	12,3
	МСҮТ төгсөгч	5,6	5,2	50,4	44,6	9,8	10,2
Сургуулийн өмчийн хэлбэр	Төрийн	5,4	5,3	47,3	45,6	12,1	13,2
	Хувийн	5,4	5,4	47,4	48,0	9,5	12,3
Дундаж/ИДС+МСҮТ/		5,5	5,3	47,7	46,2	10,9	12,0

Сарын дундаж ажлын өдөр, амралтын өдөр нэг жилийн хугацаанд онц өөрчлөгдөөгүй байна. МСҮТ төгсөгчдийн сарын дундаж ажлын өдөр 1 өдрөөр багассан байна.

Төгсөгчдийн сарын дундаж цалин, орлогын хэмжээ 1 жилийн өмнөх үеэс 98.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна. МСҮТ төгсөгчдийн цалин 159.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь хамгийн их, ИДС төгсөгчдийн цалин 35.7 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

2015 онд төгсөгчдийн сарын дундаж цалин, орлогын хэмжээ нь 708.2 мянган төгрөг байгаа ба ХЭҮСМҮТ-ийн “Цалин хөлсний бүтцийн судалгаа-2015”-аар ААНБ-ын ажиллагчдын улсын дундаж 705.2 мянган төгрөг гэсэн байна. Үүнээс харахад

төгсөгчдийн дундаж цалин, цалин хөлсний бүтцийн судалгааны улсын дундажтай харьцуулахад зөрүү бага байна.

Төрийн өмчийн болон хувийн өмчийн сургууль төгсөгчдийн цалин, орлогын дундаж 78.5 мянган төгрөгийн ялгаа байгаа бөгөөд хувийн сургууль төгсөгч илүү цалин авч байна. Түүнчлэн МСҮТ төгсөгчийн цалин 729.7 мянга байгаа нь ИДС төгсөгчөөс 7.0 хувиар илүү байна.

Хүснэгт 6. Ажил хийдэг төгсөгчдийн сарын дундаж ажил, амралтын өдөр, цалингийн хэмжээ 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл, өмчийн хэлбэрээр/ Хэмжих нэгж: хувь, тоо

Ангилал		Сарын дундаж амралтын өдөр		Сарын дундаж ажлын өдөр		Сарын дундаж цалин орлого /мян төгрөг/	
		2014 он	2015 он	2014 он	2015 он	2014 он	2015 он
Сургуулийн төрөл	ИДС	7,7	7,6	23,0	23,7	642464	678254
	МСҮТ	7,4	7,8	24,0	23,0	569872	729757
Сургуулийн өмчийн хэлбэр	Төрийн	7,5	7,7	23,4	23,4	624991	673174
	Хувийн	7,7	7,6	23,2	23,7	602570	751709
Дундаж/ИДС+МСҮТ/		8	8	23	23	609974	708223

Төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийн үзүүлэлтийн түвшин өмнөх оны судалгаатай ижил түвшинд байна. Байгууллагын нэр хүндийн сэтгэл ханамж ердийнөөс хангалуун болсон байна. Харин ажил, амралтын цагийн талаар сэтгэл ханамжийн түвшин өөрчлөгдөөгүй байна. Ер нь ажлын байрны сэтгэл ханамжийн түвшин ердийн буюу хангалуун гэсэн түвшинд хүрэхгүй байна. 2015 онд төгсөгчдийн ажлын байрны хамгийн сэтгэл ханамжтай байдаг үзүүлэлт нь байгууллагын нэр хүнд байна.

Хүснэгт 7. Ажлын байрны сэтгэл ханамж 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/ Хэмжих нэгж: 1-5 хүртэлх үнэлгээний онооны дундаж

Ангилал		Цалин	Хөдөлмөрийн нөхцөл, аюулгүй ажиллагаа	Хариуцаж буй ажил	Ажлын орчин	Ажил, амралтын өдөр	Өсөн хөгжих боломж	Ажлын байрны хангамж	Хүний нөөцийн менежмент	Ажил мэргэжлийн үнэлэмж	Байгууллагын нэр хүнд
ИДС төгсөгч	2014 он	3,6	3,9	4,0	3,9	3,7	3,9	3,8	3,7	3,9	4,1
	2015 он	3,8	3,7	4,0	3,8	3,6	3,6	3,6	3,4	3,6	4,1
МСҮТ төгсөгч	2014 он	3,6	3,7	3,7	3,8	3,5	3,5	3,6	3,5	3,7	3,7
	2015 он	3,8	3,7	4,0	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5	3,7	4,1
Дундаж	2014 он	3,6	3,8	3,9	3,8	3,6	3,7	3,7	3,6	3,8	3,9
	2015 он	3,8	3,7	4,0	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5	3,7	4,1

Ажлын байранд гүйцэтгэж буй ажил үүрэг, боловсролын түвшингийн тохиромжтой байдал өмнөх оноос 7.3 хувиар буурч 68.6 хувь болсон байна. Энэ үзүүлэлт нь боловсролоос хамаарсан ажил үүргийн үл нийцэл байгааг харуулж байна.

ИДС, МСҮТ-ийн төрлөөр ажлын байрны ажил үүргийн шаардлага, боловсролын түвшинг тохиромжтой эсэхийг харвал 69.2, 67.6 хувь байна. Эндээс ИДС төгсөгчдөд МСҮТ төгсөгчдөөс илүү боловсрол, ажил үүргийн үл нийцэл харагдаж байна.

Хүснэгт 8. Боловсролын түвшин, ажил үүргийн нийцтэй байдал 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/

Хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Хэт доогуур	Доогуур	Тохиромжтой	Өндөр	Хэт өндөр
Бүгд	2014 он	2,7	12,6	75,9	7,0	1,8
	2015 он	2,2	12,1	68,6	14,2	2,8
ИДС төгсөгч	2014 он	3,2	9,4	78,5	7,0	1,9
	2015 он	2,2	10,6	69,2	14,4	3,6
МСҮТ төгсөгч	2014 он	1,6	19,6	70,2	7,1	1,5
	2015 он	2,3	14,4	67,6	14,0	1,7

Төгсөгчид төгссөнөөс хойш 2.5-3 жилийн дараа ур чадварын зөрүү байсаар байгаа нь харагдаж байна. 2015 онд ажил үүргийн шаардлага, ур чадвараас өндөр гэсэн хариулт өмнөх оноос 8.1 хувиар өссөн байна. Ажил үүргийн шаардлага, ур чадварын тохиромжтой байдлыг сургуулийн төрлөөр харвал МСҮТ төгсөгчид 71.8 хувь, ИДС төгсөгчид 68.9 хувь байна.

Хүснэгт 9. Ажил үүргийн шаардлага, ур чадварын нийцтэй байдал 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/

Хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Хэт доогуур	Доогуур	Тохиромжтой	Өндөр	Хэт өндөр
Бүгд	2014 он	2,4	11,6	75,9	9,6	0,5
	2015 он	2,1	9,6	70,0	16,4	1,8
ИДС төгсөгч	2014 он	2,6	9,1	78,7	9,5	0,2
	2015 он	2,3	9,4	68,9	17,8	1,8
МСҮТ төгсөгч	2014 он	2,1	16,9	70,2	9,7	1,1
	2015 он	1,9	10,1	71,8	14,4	1,9

Өмнөх оны судалгаанд хамгийн олноор нэрлэсэн ур чадварын хомсдол болох гадаад хэлний мэдлэг, харилцааны ур чадвар, соёлч боловсон байдал, багаар ажиллах чадварууд энэ онд ч байсаар л байна. Харин бусадтайгаа харьцуулахад шинжлэх ухаан, технологийн ур чадварын хомсдол 4.5 хувиар буурсан бол гадаад хэлний мэдлэгийн ур чадварын хомсдол 8.7 хувиар өссөн байна. МСҮТ төгсөгчдийн хувьд хамгийн ихээр дутагдаж байгаа ур чадвар нь гадаад хэлээр харилцах,

мэдээллийн технологийг ашиглаж эзэмших байсан бол, ИДС төгсөгчдийн хувьд гадаад хэлний мэдлэг, харилцааны ур чадвар, соёлч боловсон байдал, багаар ажиллах чадварууд байна. Цаашид дараа дараагийн төгсөгчдөд эдгээр дутагдалтай байгаа ур чадвар, мэдлэгийг хичээлийн хөтөлбөрт нь илүү тусгаж өгөх, хэвшил болгон хэрэглэж сурахад нь анхаарах шаардлагатай байгаа нь харагдаж байна. Хөдөлмөрийн зах зээлд шаардагдаж байгаа эдгээр ур чадварыг эзэмшүүлэхэд анхаарах хэрэгтэй байна.

Өмнөх онтой харьцуулахад МСҮТ төгсөгчдийн багаар ажиллах чадвар 9.2 хувиар, шинжлэх ухаан технологийн мэдлэг 6.4 хувиар буурсан байгаа нь ажлын байран дахь ур чадварын хомсдол нь багасч байна.

Хүснэгт 10. Ажлын байран дахь ур чадварын хомсдол 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/

Хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Төрөлх хэлээр зөв бичих, ярих ур чадвар	Гадаад хэлээр харилцах	Математик сэтгэлгээ, тооцоолон бодох чадвар	Шинжлэх ухаан, технологийн мэдлэг	Тасралтгүй суралцах ур чадвар	Харилцааны ур чадвар, соёлч боловсон байдал	Асуудлыг шийдвэрлэх, зөв зохистой хандлагыг тодорхойлох	Мэдээллийн технологийг ашиглах, эзэмших	Багаар ажиллах чадвар	Олон улсын мэдлэг	Бусад
ИДС төгсөгч	2014	4,0	20,9	5,1	11,2	3,4	9,3	7,6	11,9	8,2	14,4	4,0
	2015	2,6	26,6	8,4	7,5	5,6	11,6	5,4	8,8	11,5	7,3	4,7
МСҮТ төгсөгч	2014	2,8	12,0	8,5	13,4	5,0	15,3	6,3	11,5	18,9	3,4	3,0
	2015	3,4	28,0	6,6	7,0	6,2	9,8	5,3	11,3	9,7	9,8	2,9
Бүгд	2014	3,6	18,5	6,0	11,8	3,8	11,0	7,2	11,8	11,1	11,3	3,7
	2015	2,9	27,1	7,7	7,3	5,8	10,9	5,4	9,8	10,8	8,3	4,0

Сургууль төгсөөд 2.5-3 жилийн дараа 42.2 хувь нь ажлын байранд дасан зохицоход ямар нэг хүндрэл бэрхшээл тулгардаггүй гэж хариулсан байна. Энэ нь нэг жилийн өмнөх үзүүлэлтээс 19.8 хувиар буурсан бөгөөд төгсөөд удах тусам ажлын байранд дасан зохицоход тулгардаг хүндрэл бэрхшээл нь багасч байна. Төгсөгчдийн 12.5 хувь нь ажлын хэв маягт дасан зохицох байдал мөн адил 12.5 хувь нь ажлын туршлага дутах гэж хариулсан ба хамгийн ихээр тулгардаг бэрхшээлүүд байна.

Сургуулийн төрлөөр авч үзвэл ИДС төгсөгчдын хувьдажлын хэв маягт дасах байдал, МСҮТ төгсөгчдийн хувьд ажлын туршлага дутах байдал илүү их бэрхшээл болдог байна.

Хүснэгт 11. Ажлын байранд дасан зохицоход тулгардаг бэрхшээл 2014, 2015 он /сургуулийн төрөл/

Хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Ажлын хэв маягт дасах байдал	Хамт ажилласад, даргатай харилцах харилцаа	Ажилд тохирох байдал болон сонирхлын үл нийцэл	Хүсч байсан түвшин (цалин, хангамж, ажлын цаг)	Ажил, гэр хоорондын зай	Хүндрэл бэрхшээл байгаагүй	Ажлын туршлага дутах	Бусад
ИДС төгсөгч	2014	13,4	6,5	3,5	9,6	4,6	57,5	0,0	4,9
	2015	12,3	8,5	1,7	3,5	7,5	43,4	11,1	12,1
МСҮТ төгсөгч	2014	9,7	3,9	2,2	6,7	3,8	71,8	0,0	1,9
	2015	12,9	8,7	2,6	3,2	6,3	40,5	14,5	11,3
Бүгд	2014	12,2	5,7	3,1	8,7	4,4	62,0	0,0	4,0
	2015	12,5	8,5	2,1	3,3	7,0	42,2	12,5	11,8

Ажилд ороход хамгийн ихээр нөлөөлдөг хүчин зүйл нь эзэмшсэн мэргэжил байна. Түүний дараа хувийн зан чанар, төгссөн сургууль, сурлагын дүн, оноо гэсэн хүчин зүйлүүд орсон байна. Харин өмнөх онд ярилцлагын ур чадвар их нөлөөлдөг хүчин зүйлсийн нэг байсан бол энэ жил хувийн зан чанар ихээхэн нөлөөлдөг хүчин зүйлсийн нэг болсон байна.

Хүснэгт 12. Ажилд ороход нөлөөлдөг хүчин зүйлс 2014, 2015 он/сургуулийн төрөл/

Хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Сурлагын дүн, оноо	Мэргэжил	Мэргэжил, ур чадварын үнэмлэх	Төгссөн сургууль	Ярилцлагын ур чадвар	Хөдөлмөр бэлтгэх ур чадвар	Хувийн зан чанар	Гадаад дүр төрх, бие бяхлдарын хөгжил	Аль нь ч нөлөөлөөгүй	Гадаад хэлний мэдлэг	Бусад
ИДС төгсөгч	2014	11,6	18,1	7,6	12,9	14,1	9,0	9,3	5,8	1,9	4,0	5,7
	2015	10,7	20,5	8,4	11,1	8,6	3,3	13,8	2,6	7,0	3,1	10,8
МСҮТ төгсөгч	2014	5,8	20,9	14,6	10,6	8,9	5,9	9,2	12,0	5,9	0,8	5,4
	2015	12,0	21,4	6,3	12,6	10,5	3,6	16,6	1,1	5,3	3,5	6,9
Бүгд	2014	10,2	18,8	9,3	12,4	12,8	8,2	9,3	7,3	2,9	3,2	5,6
	2015	11,2	20,9	7,6	11,7	9,4	3,4	15,0	2,0	6,3	3,3	9,2

Ажил үүрэг, эзэмшсэн мэргэжлийн нийцтэй байдлын талаар 45.6 хувь нь тохирдог, маш сайн тохирдог гэж 20.1 хувь нь хариулсанаас үзэхэд нийт ажилтай төгсөгчдийн 65.8 хувь нь эзэмшсэн мэргэжлээрээ ажилладаг гэж үзэж болохоор байна. ИДС төгсөгчдийн хувьд 70-аас дээш хувь нь мэргэжлээрээ ажиллаж байгаа мэргэжлийн чиглэлүүд нь бизнес ба мэдээлэл, ХАА, ОАА, ЗАА, нийгмийн халамж, хангамж, нийгэм эдийн засаг, сурган хүмүүжүүлэх ухаан, 60-70 хүртэл хувь нь мэргэжлээрээ ажиллаж байгаа мэргэжлийн чиглэлүүд нь барилга, мэдээлэл-сэтгүүл зүй, биологи, тээвэр, хүрээлэн буй орчин зэрэг мэргэжлүүд байна. МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 70-аас дээш хувь нь мэргэжлээрээ ажиллаж байгаа мэргэжлийн чиглэлүүд нь ХАА-н үйлдвэрлэл, холбоо, геологи уул уурхайн салбарын мэргэжлүүд байна.

Харин мэргэжлийн бус хөдөлмөр эрхлэлт ихтэй мэргэжлүүд нь МСҮТ төгсөгчдийн хувьд байгаль хамгаалал аялал жуулчлал, мэдээллийн технологийн салбарын мэргэжлүүд бөгөөд эдгээр чиглэлээр төгсөгчдийн 50 хувь нь огт өөр мэргэжлээр хөдөлмөр эрхэлж байгаа нь харагдаж байна. Харин ИДС төгсөгчдийн хувьд 35-40 хувь нь мэргэжлээрээ ажиллахгүй байгаа мэргэжлийн салбарууд нь үйлдвэрлэлийн технологи, математик, статистик хууль, эрх зүй, спорт, биеийн тамирын зарим төрлийн үйлчигээ зэрэг байна. Эзэмшсэн мэргэжлийн чиглэл болон ажил үүргийн нийцлийн дэлгэрэнгүй хүснэгтийг хавсралт 2-оос үзнэ үү.

Хүснэгт 13. Ажил үүрэг, эзэмшсэн мэргэжлийн нийцтэй байдал 2014, 2015 он
/сургуулийн төрлөөр/

Хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Огт тохирдог-гүй	Тохирдог-гүй	Дунд зэрэг	Тохирдог	Маш сайн тохирдог
ИДС төгсөгч	2014	7,0	11,7	18,9	41,2	21,2
	2015	14,8	5,3	12,6	45,1	22,2
МСҮТ төгсөгч	2014	17,1	12,8	15,2	30,3	24,6
	2015	13,2	12,5	10,8	46,5	17,0
Бүгд	2014	10,7	12,1	17,5	37,2	22,4
	2015	14,2	8,2	11,9	45,6	20,1

Төгсөгчдөөс ажиллаж буй аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлийн талаар тодруулан, мэдээллийг эдийн засгийн үйл ажиллагааны үндсэн 21 салбарт тархаан боловсруулсан. 2015 оны судалгааны дүнгээр төгсөгчид барилгын салбарт 13.4 хувь нь, боловсролын салбарт 13.1 хувь нь, төрийн удирдлага батлан хамгаалах салбарт 10.8 хувь, хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн салбарт 9.1 хувь, бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засварын салбарт 8.1 хувь байгаа нь хамгийн олноор ажиллаж байгаа салбарууд юм.

Эзэмшсэн мэргэжлийн чиглэл болон ажиллаж байгаа салбарыг 2014 оны судалгааны үр дүнтэй харьцуулбал худалдааны салбарт 3.5 хувиар буурсан, санхүү болон даатгалын салбарт 2.0 хувиар буурсан нь энэ 2 салбарт ажиллаж байсан төгсөгчид бусад салбарт шилжин ажиллаж байгааг харуулж байна. Өнгөрсөн нэг жилийн хугацаанд ажилладаг салбарын хувьд шилжих хөдөлгөөн бага байна. Харин

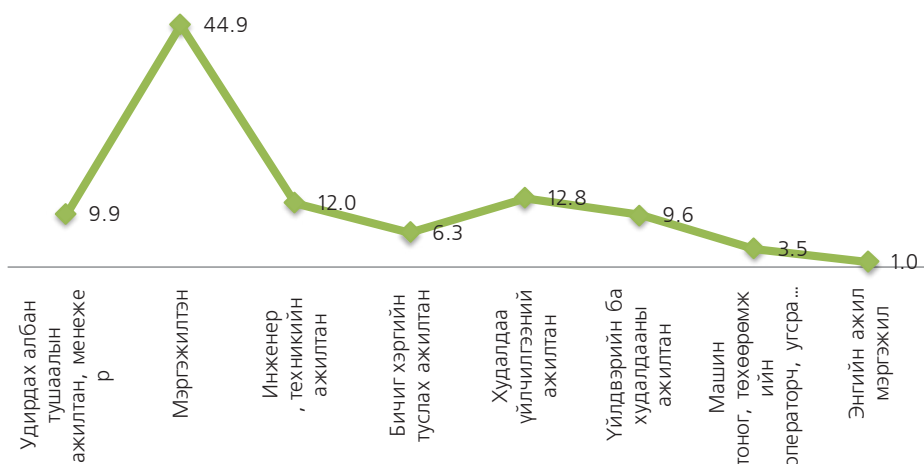
уул уурхайн салбарт 4.0 хувь, мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техникийн салбарт 3.2 хувиар хөдөлмөр эрхэлдэг төгсөгч нэмэгдсэн байна.

Төгсөгчид олон улсын байгууллага, усан хангамж, үл хөдлөх хөрөнгийн салбаруудад маш цөөнөөр ажиллаж байна.

Төгсөгчдийн мэргэжлийн чиглэл, ажилладаг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын тархалтыг харьцуулсан дэлгэрэнгүй мэдээллийг хавсралт 2-оос харах боломжтой.

Зураг 13. Ажил хийдэг төгсөгчдийн ажил мэргэжлийн ангилал /сургуулийн төрлөөр/

хэмжих нэгж: хувиар

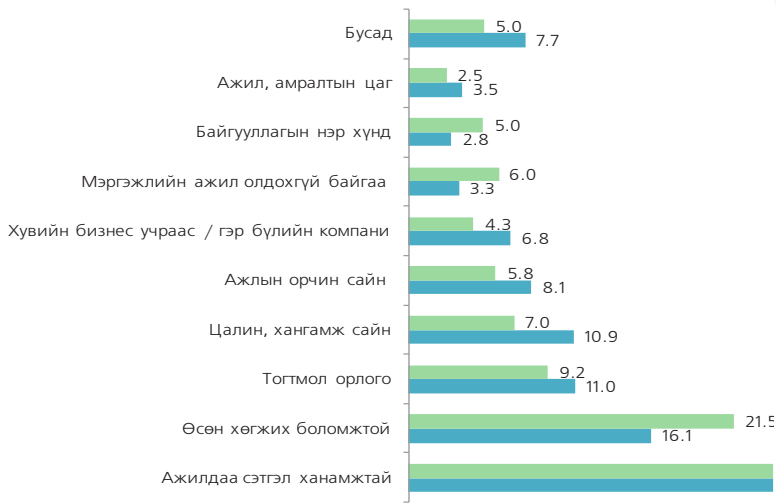

Төгсөгчдийн хамгийн олноор ажилладаг ажил мэргэжлүүд нь “мэргэжилтэн” гэсэн ажил мэргэжлийн үндсэн бүлэгт харьяалагдаж байгаа юм. Мөн “худалдаа, үйлчилгээний ажилтан” болон “инженер, техникийн ажилтан” гэсэн ажил мэргэжлийн үндсэн бүлгүүдэд хамаарах ажил мэргэжлүүдээр илүү олноор тархан ажилладаг нь тогтоогдсон.

Ажил хийж байгаа төгсөгчдөөс цаашид тогтвортой ажиллах эсэх талаар асуухад 82.1 хувь нь тогтвортой ажиллана гэж хариулсан ба өмнөх онд 67.7 хувь байсан нь төгсөгчид илүү тогтвортой ажиллах сонирхолтой болсныг харуулж байна. Энэ үзүүлэлт ИДС төгсөгчдийн хувьд 81.8 хувь /2014 онд 76.9 хувь байсан/, МСҮТ 82.6 хувь /2014 онд 63.8 хувь байсан/байна.

Цаашид тогтвортой ажиллах үндсэн шалтгааныг сургуулийн төрлөөр тодруулахад ажилдаа сэтгэл ханамжтай /31.3 хувь/ гэсэн хариулт өндөр хувьтай байсан ба дараа нь өсөж хөгжих боломжтой /18.2 хувь/, тогтмол орлоготой учраас / 10.3 хувь / гэсэн хариултауд байна.

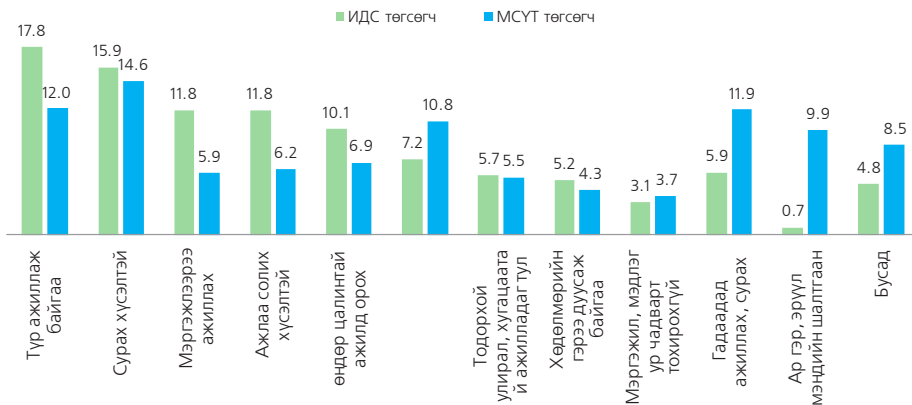
Зураг 14. Ажил хийдэг төгсөгчдийн цаашид тогтвортой ажиллах шалтгаан/сургуулийн төрөл/
Хэмжих нэгж: хувиар

Харин цаашид тогтвортой ажиллахгүй гэсэн шалтгааныг дэлгэрүүлэн судалвал түр ажил болохоор гэж 15.6 хувь нь, сурах хүсэлтэй гэж 15.4 хувь нь, ажлаа солих хүсэлтэй гэж 9.7 хувь нь, мэргэжлээрээ ажиллах гэж 9.5 хувь нь хариулсан байна.

Их дээд сургууль төгсөгчдийн хувьд түр ажиллаж байгаа гэж 17.8 хувь нь, сурах хүсэлтэй гэж 15.9 хувь нь, мэргэжлээрээ ажиллах хүсэлтэй 11.8 хувь нь, ажлаа солих хүсэлтэй гэж 11.8 хувь нь хариулсан бол МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 12 хувь нь түр ажиллаж байгаа учраас, 14.6 хувь нь сурах, 10.8 хувь нь илүү хөгжих боломжтой ажил хийх гэсэн шалтгаанаар цаашид ажиллахгүй гэсэн байна.

Зураг 15. Ажил хийдэг төгсөгчдийн цаашид тогтвортой ажиллахгүй шалтгаан /сургуулийн төрөл/ хэмжих нэгж: хувиар

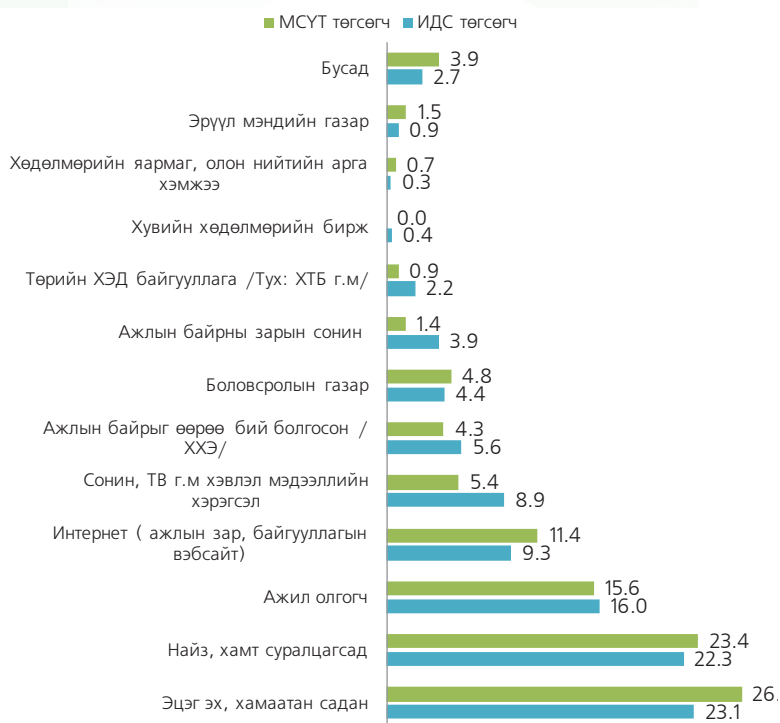

Ажил хийж байгаа төгсөгчдөөс ажлын байрны мэдээллийг хаанаас авсныг тодруулахад нийт төгсөгчдийн 24.5 хувь нь эцэг эх, хамаатан садан, 22.7 хувь нь найзууд, хамт суралцагсад, 15.8 хувь нь ажил олгогч, 10.1 хувь нь интернет

ажлын зар, байгууллагын вэб сайтаас гэж хариулсан байна. Сургуулийн төрлөөр харвал МСҮТ төгсөгчдийн 26.7 хувь нь ажлын байрны мэдээллийг эцэг эх, хамаатан саданаас авдаг буюу хамгийн өндөр байна. ИДС төгсөгчид мөн адил 23.1 хувь нь буюу хамгийн өндөр хувь эцэг эх, хамаатан саданаасаа ажлын байрны мэдээллээ авдаг нь сонирхолтой үр дүн байна. Үүнээс гадна ажлын байрыг өөрөө бий болгосон гэсэн төгсөгчид МСҮТ-ийн хувьд 4.3 хувь, ИДС-ийн хувьд 5.6 хувь байна.

Зураг 16. Ажлын байрны мэдээллийн эх сурвалж /сургуулийн төрлөөр/

хэмжих нэгж: хувиар

2.3 ДАВХАР ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

Энэ хэсэгт одоо хийж байгаа ажлаасаа гадна 1 ба түүнээс дээш ажил давхар хийж байгаа төгсөгчдийн талаар судласан юм. Хийж буй давхар ажлын тоо, ажлын цаг, давхар ажил, хийж буй шалтгаан, ажлын байрны хэлбэр зэрэг үзүүлэлтүүдийг тусгасан. Нийт ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 4.5 хувь нь буюу 1832 төгсөгч давхар ажил хийж байна. Тэдний 1205 нь ИДС төгсөгч, үлдсэн 627 нь МСҮТ төгсөгч байна.

Давхар ажил хийж байгаа хугацааг асуухад нийт давхар ажил хийж байгаа төгсөгчид дунджаар 18 сар хийж байна гэж хариулсан ба эрэгтэй төгсөгчид илүү удаан давхар ажил хийж байгаа буюу дунджаар 21 сар, эмэгтэй төгсөгчид 14 сар давхар ажил хийж байна. Харин сургуулийн төрлөөр давхар ажил хийж байгаа хугацааг асуухад ИДС төгсөгч 9 сар, МСҮТ төгсөгч 26 сар болж байна гэж хариулсан.

Одоогийн хийж байгаа үндсэн ажил давхар ажилтай төсөөтэй эсэхийг тодруулахад нийт давхар ажил хийж байгаа төгсөгчдийн 56.5 хувь нь ижил, 19.4 хувь нь төстэй, 24.1 хувь нь өөр гэж хариулсан. Сургуулийн төрлөөр задлан харвал ИДС төгсөгчийн 67.8 хувь нь ижил, 11.9 хувь нь төстэй, 20.3 хувь нь өөр гэж хариулсан байхад МСҮТ төгсөгчид 68.4 хувь нь адилхан, 31.6 хувь нь өөр ажил эрхэлдэг байна.

Давхар ажил хийж байгаа төгсөгчдийн ажлын байрны хэлбэрийг харвал 71.2 хувь нь цалин хөлстэй ажилтан, үүнээс 40.4 хувь нь байнгын, 30.8 хувь нь түр ажилтан байна. Харин 28.8 хувь нь цалин хөлсгүй ажилтан үүнээс 3.5 хувь нь ажил олгогч, 25.3 хувь хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч байна. Сургуулийн төрлөөр хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 14. Давхар ажил эрхэлдэг төгсөгчдийн ажлын байрны хэлбэр /сургуулийн төрлөөр/

Хэмжих нэгж:хувиар

Ангилал		Цалин хөлстэй ажилтан		Цалин хөлсгүй ажилтан		Бүгд
		Байнгын	Түр	Ажил олгогч	Хувиараа	
Сургуулийн төрөл	ИДС төгсөгч	43,9	26,5	0,2	29,4	100,0
	МСҮТ төгсөгч	33,6	39,2	9,9	17,4	100,0

Давхар ажил хийж байгаа 7 хоногийн дундаж цаг 11.1, сургуулийн төрлөөр ИДС төгсөгчийн хувьд 15.1 цаг, МСҮТ төгсөгч 7.1 цаг ажиллаж байна. Харин давхар ажил хийгээд авч буй сарын цалин орлого дунджаар 359,8 мянган төгрөг байна.

Хүснэгт 15. Давхар ажил эрхэлдэг төгсөгчдийн ажлын цаг, цалин орлого /сургуулийн төрлөөр/

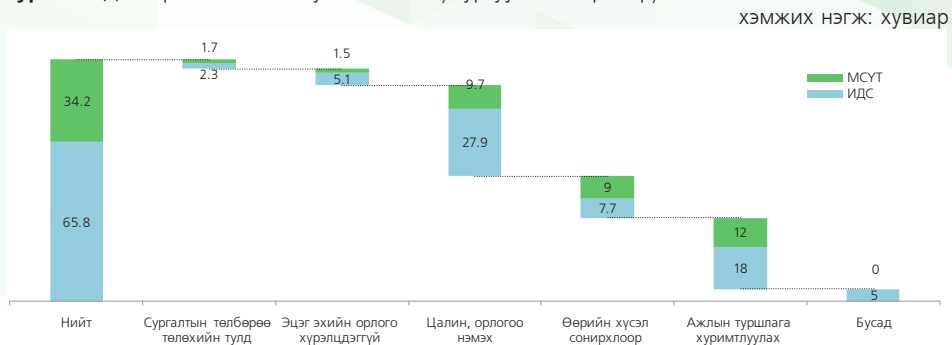
Хэмжих нэгж:хувиар

Ангилал		7 хоногын ажлын цаг		Сарын цалин, орлого		Сарын дундаж цалин, орлого
		Эрэгтэй	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Эмэгтэй	
Сургуулийн төрөл	ИДС	15	15	412 510	460 650	436 580
	МСҮТ	8	6	376 428	189 702	283 065
Дундаж		12	10	394469	325176	359 822

Нийт давхар ажил хийж буй төгсөгчдөөс давхар ажил хийх нь ирээдүйн ажил мэргэжилд нөлөөлнө гэж 71.0 хувь нь үзэж байгаа бол 23.6 хувь нь нөлөөлөхгүй, үлдсэн 5.4 хувь нь мэдэхгүй гэсэн байна.

Давхар ажил хийж байгаа шалтгааныг тодруулахад цалин орлогоо нэмэгдүүлэх гэж /37.6 хувь/ давхар ажил хийдэг гэсэн хариулт хамгийн их байна. Дараа нь ажлын туршлага хуримтлуулах /29.5 хувь/, өөрийн хүсэл сонирхлоор /17.1 хувь/ давхар ажил хийж байгаа гэсэн хариултууд байна. Сургуулийн төрлөөр авч үзвэл ИДС төгсөгчдийн 27.9 хувь нь цалин орлогоо нэмэгдүүлэх, МСҮТ төгсөгчдийн 12 хувь нь ажлын туршлага хуримтлуулах гэсэн хариултууд хамгийн их хувь эзэлж байна.

Зураг 17. Давхар ажил хийж буй шалтгаан /сургуулийн төрлөөр/

Хийж буй давхар ажлын байрны мэдээллийг хаанаас авсан талаар лавлахад 38.4 хувь нь найз нөхөд, 23.0 хувь нь ажил олгогч, 11.4 хувь нь эцэг эх, хамаатан саданаас авсан гэсэн байна. Сургуулийн төрлөөр харахад ажлын байрны мэдээллээ МСҮТ төгсөгчдийн 39.4 хувь нь, ИДС төгсөгчдийн 38.0 хувь нь тус тус эцэг эх, хамаатан садангаас авсан гэжээ.

БҮЛЭГ 3

СҮҮЛИЙН НЭГ ЖИЛД СУРГАЛТАНД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ

БҮЛЭГ 3. Сүүлийн нэг жилд сургалтанд хамрагдсан байдал

Нийт төгсөгчдийн 43.7 хувь нь буюу 26514 төгсөгч сүүлийн нэг жилд сургалтанд хамрагдсан бөгөөд үүнээс 34.8 хувь нь ИДС болон МСҮТ-д дахин суралцсан байна.

Сургалтанд хамрагдсан дундаж хугацаа ИДС төгсөгчдийн хувьд 13.3 сар, МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 10.2 сар байна. Сургалтын төлбөрт зарцуулсан дундаж хэмжээ ИДС төгсөгчдийн хувьд 1,620 мянган төгрөг байхад МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 920.0 мянган төгрөг буюу 700 мянган төгрөгний зөрүү байна.

Хүснэгт 16. Суралцсан сургалтын төрөл, сургуулийн төрлөөр

Хэмжих нэгж: хувиар

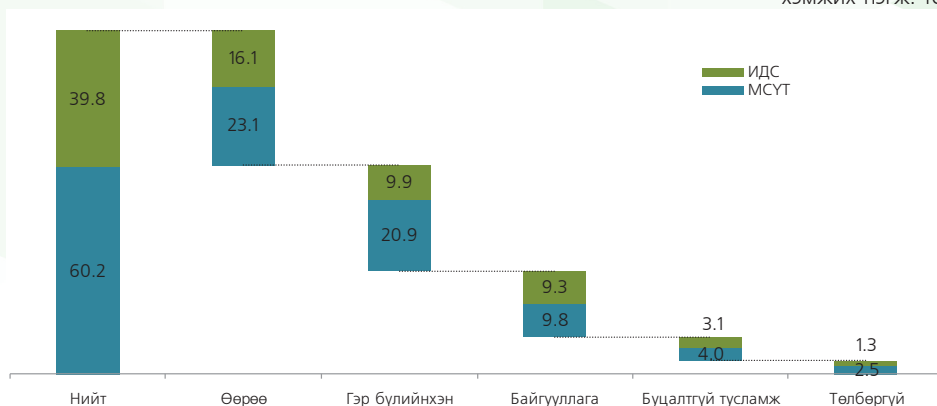
Ангилал		Суралцаж байгаа /суралцсан/ сургалтын төрөл								
		TOEIC / TOEFL	Аж ахуй эрхлэх сургалт	Гадаад хэл	Ур чадварын сургалт	Мэргэжлийн түр сургалт	Мэргэжлийн анхан шат	Тусгай мэргэжлийн дунд	Бакалавр	Магистр, доктор
Сургуулийн төрөл	ИДС	1,6	1,5	9,6	23,3	25,2	0,2	1,5	23,6	13,5
	МСҮТ	0,3	1,8	12,5	30,4	26,0	0,3	0,4	15,3	13,0

Сургалтын төлбөр төлсөн хэлбэрийг доорх зурагт үзүүлэв. Нийт суралцсан төгсөгчдийн 39.2 хувь нь өөрөө сургалтын төлбөрөө төлдөг, 30.8 хувь нь гэр бүлийнхнээрээ төлүүлдэг, 19.1 хувь нь байгууллага буюу ажил олгогчоор, 7.0 хувь нь буцалгүй тусламжид хамрагдаж үлдсэн 3.8 хувь нь үнэ төлбөргүй сургалтанд хамрагдсан гэж хариулсан.

Сургуулийн төрлөөр задлан харвал ИДС төгсөгчдийн 34.7 хувь нь гэр бүлийнхнээрээ төлбөрөө төлүүлдэг байхад МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 24.9 хувь байна. Мөн МСҮТ төгсөгчдийн 23.4 хувь нь байгууллагаас сургалтын төлбөрөө төлүүлдэг байхад ИДС төгсөгчдийн 16.2 хувь нь л байгууллагаасаа төлбөрөө төлүүлдэг байна.

Зураг 18. Сургалтын төлбөр төлсөн байдал /сургуулийн төрлөөр/

ХЭМЖИХ НЭГЖ: ТОО

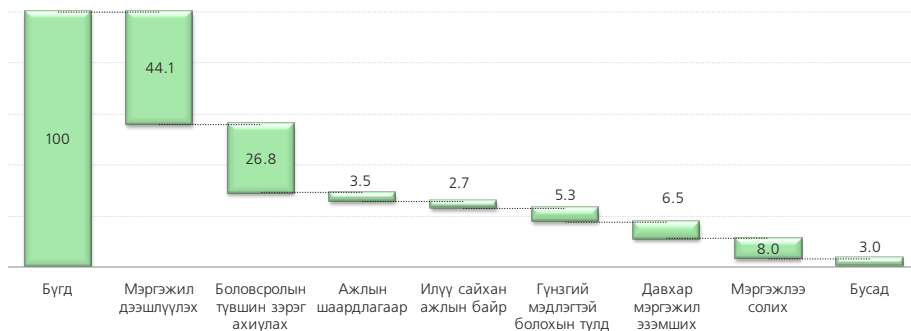

3.1 ДАХИН СУРАЛЦАГСАД

Нийт 7515 төгсөгч их дээд сургууль болон мэргэжил сургалтын төвд сүүлийн нэг жилд суралцсан байна. ИДС төгсөгчдийн 9.8 хувь, МСҮТ төгсөгчдийн 7.5 хувь нь дахин сурсан байна. Эдгээр төгсөгчдөөс дахин суралцаж байгаа шалтгааныг тодруулахад 44.1 хувь нь мэргэжил дээшлүүлэх, 26.8 хувь нь боловсролын түвшин, зэрэг ахиулах гэж хариулсан.

Зураг 19. Дахин суралцаж байгаа шалтгаан

Хэмжих нэгж: хувиар

Дахин суралцаж байгаа төгсөгчдийн 41.2 хувь нь өмнөх эзэмшсэн мэргэжлээсээ өөр мэргэжлээр сурч байна. ИДС төгсөгчдөөс дахин бакалаврын зэргийн сургалтанд хамрагдаж байгаа суралцагчдын 54.1 хувь нь өмнө эзэмшсэн мэргэжлээсээ огт өөр мэргэжлээр, 34.7 хувь нь их төсөөтэй мэргэжлээр суралцаж байна. Харин магистр, докторын зэргийн сургалтанд хамрагдагсадын 64.7 хувь нь ижил мэргэжлээр суралцаж байна. Дахин суралцаж байгаа МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 41.0 хувь нь 2013 онд эзэмшсэн мэргэжлээсээ огт өөр мэргэжлээр бакалаврын хөтөлбөрт суралцаж байна.

Хүснэгт 17. Суралцаж байгаа мэргэжил болон өмнөх мэргэжлийн нийцэл

хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Суралцаж байгаа /суралцсан/ сургалтын төрөл				Нийт
		Огт өөр	Бага зэрэг төсөөтэй	Дунд зэрэг	Их төсөөтэй	
ИДС төгсөгч	Бакалаврын зэргийн сургалт	54,1	6,7	4,5	34,7	100,0
	Магистр, докторын зэргийн сургалт	16,3	13,9	5,1	64,7	100,0
МСҮТ төгсөгч	Мэргэжлийн анхан шатны боловсрол	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
	Тусгай мэргэжлийн дунд боловсрол	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
	Бакалаврын зэргийн сургалт	41,0	4,7	17,6	36,7	100,0
Нийт		41,2	8,2	7,5	43,1	100,0

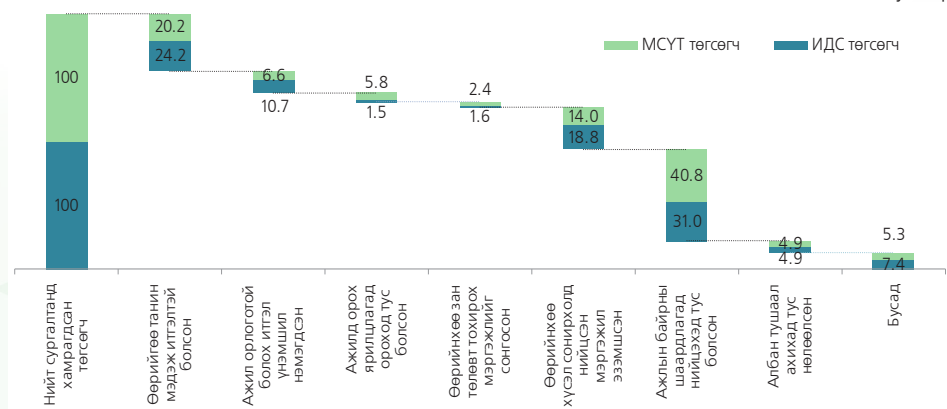
Төгсөгчдийн сурч байгаа мэргэжлээр харвал МСҮТ төгсөгчид ИДС-д бакалаврын зэргээр бүх төрлийн инженер, нягтлан бодогч, хүний нөөц, эмч гэсэн мэргэжлээр түлхүү суралцаж байна.

Харин ИДС төгсөгч магистр болон түүнээс дээш зэргээр биохими, бизнесийн удирдлага, нягтлан бодогч, байгалийн нөөц гэх мэт чиглэлүүдээр суралцаж байна. ИДС болон МСҮТ төгсөгчдийн дахин суралцаж буй мэргэжлийг сонгосон шалтгаанаар нь хавсралт 3-5 -д үзүүлэв.

Сургалтанд хамрагдаад ямар өөрчлөлт гарсан болохыг сургуулийн төрлөөр харвал нийт суралцаж буй ИДС төгсөгчийн 31.0 хувь нь, МСҮТ төгсөгчдийн 40.8 хувь нь ажлын байрны шаардлагад нийцэхэд тус болсон гэсэн байна. МСҮТ төгсөгчдийн 20.2, ИДС төгсөгчдийн 24.2 хувь нь өөрийгөө танин мэдэж итгэлтэй болсон гэж үзсэн нь хамгийн өндөр хувийг эзэлж байна. Эндээс харахад төгсөгчид илүү сайн ажлын байртай болох гэж сурч байгаа харагдаж байна.

Зураг 20. Сургалтанд хамрагдсаны дараах өөрчлөлт /сургуулийн төрөл/

хэмжих нэгж: хувиар

БҮЛЭГ 4

АЖИЛ ХАЙХ ҮЙЛ ЯВЦ, ЦААШДЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

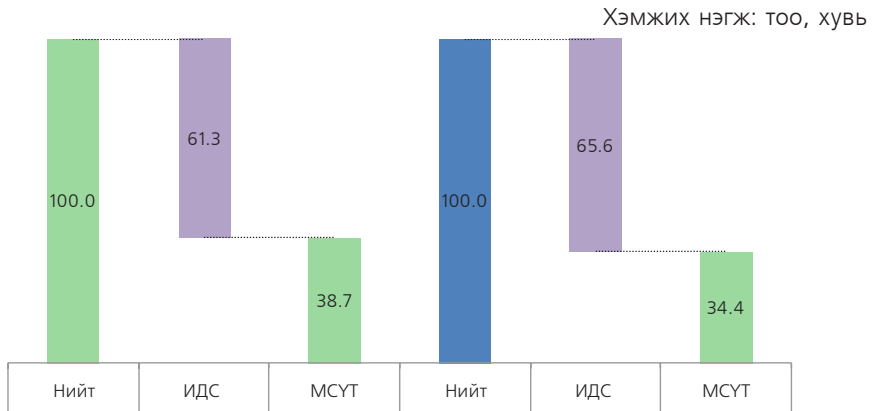

БҮЛЭГ 4. Ажил хайх үйл явц, цаашдын төлөвлөгөө

4.1 АЖИЛ ХАЙХ ЗОРИЛГО, ШАЛТГААН

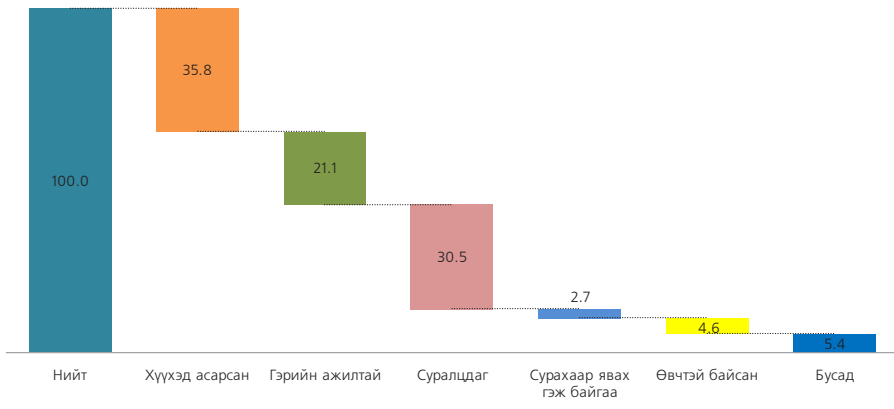
Нийт 14779 төгсөгч ажилгүй байгаагаас 6630 нь ажил хийхэд бэлэн идэвхтэй ажил хайж байна. Үлдсэн 8149 төгсөгч ажил хийхэд бэлэн бус байна. Ажил идэвхтэй хайж байгаа төгсөгчдийн 2280 нь МСҮТ төгсөгч, 4350 нь ИДС төгсөгч байна.

Зураг 21. Ажил хайж байгаа төгсөгч /сургуулийн төрлөөр/

Ажилгүй байгаа төгсөгчдөөс сүүлийн 7 хоногт ажил хийхэд бэлэн бус байсан шалтгааныг нь тодруулахад 35.5 хувь нь хүүхэд асарсан, 30.5 хувь нь суралцдаг, 21.1 хувь нь гэрийн ажилтай байсан гэж харилсан.

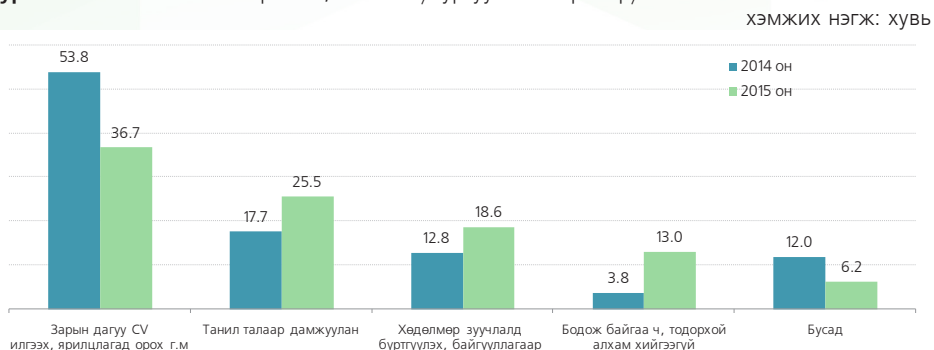
Зураг 22. Ажилгүй байгаа төгсөгчдийн сүүлийн 7 хоногт ажил хийхэд бэлэн бус байсан шалтгаан хэмжих нэгж: хувь

4.2 АЖИЛ ХАЙХ ХЭЛБЭР, ХИЧЭЭЛ ЗҮТГЭЛ

Төгсөгчид хөдөлмөр зуучлалын байгууллагад бүртгүүлэх, танил талаараа дамжуулан ажил хайх нь нэмэгдсэн байна. Бодож байгаа ч тодорхой алхам хийхгүй буюу ажил хайхгүй байгаа төгсөгчид өмнөх онтой харьцуулахад 9.2 хувиар нэмэгдсэн ба зарын дагуу анкет бөглөх, ярилцлагад орох нь багассан байна. ИДС төгсөгчдийн 52.6 хувь нь, МСҮТ төгсөгчдийн 56.2 хувь нь зарын дагуу анкет бөглөх, ярилцлагад орохыг ажил хайх хэлбэрээрээ сонгож байна.

Зураг 23. Ажил хайх хэлбэр 2014, 2015 он /сургуулийн төрлөөр/

Ажлын байрны сонголт хийхдээ төгсөгчид хувийн зан чанарт нийцэх байдал, цалин хөлс, өсөж хөгжих боломж болон ажил мэргэжлийн ирээдүй, хөдөлмөрийн нөхцөл, аюулгүй ажиллагаа зэрэгзүүлэлтүүдийг хамгийн түрүүнд хардаг байна. Харин ажлын чиг үүргийн хүндрэл, байгууллагын нэр хүнд, ажлын ачаалалд ач холбогдол өгдөггүй байна.

Хүснэгт 18. Ажлын байрны сонголт хийхэд чухалчилдаг зүйлс /сургуулийн төрлөөр /

Хэмжих нэгж: 1-5 онооны дундаж

Хүчин зүйл	Бүгд /дундаж/	ИДС төгсөгч	МСҮТ төгсөгч
Нийт ажил хайж буй төгсөгч	3,9	3,9	3,9
Цалин	4,1	4,1	4,1
Хөдөлмөрийн нөхцөл, аюулгүй ажиллагаа	4,2	4,1	4,2
Байгууллагын нэр хүнд	3,5	3,5	3,4
Ажлын чиг үүргийн хүндрэл	3,6	3,6	3,7
Ажлын ачаалал	3,5	3,6	3,4
Өсөн хөгжих боломж	4,3	4,2	4,3
Ажил мэргэжлийн ирээдүй	4,2	4,1	4,3
Ажлын цаг	3,9	3,9	4,0
Ажлын орчин	3,8	4,0	3,7
Ажил, гэрийн хоорондын зай	3,2	3,2	3,2
Хувийн зан чанарт нийцэх байдал	4,8	4,7	4,8

Ажилд орохдоо ИДС, МСҮТ төгсөгчдийн хувьдадил хувийн зан чанарт нийцэх байдал, өсөн хөгжих боломж, ажил мэргэжлийн ирээдүй, хөдөлмөрийн нөхцөл, аюулгүй ажиллагаа зэргийг чухалчилдаг байна.

Энэ жилийн судалгаанд төгсөгчид зарын вэб сайтаас мэдээлэл авах, танил талаараа дамжуулан ажил хайх, гадаад төрхдөө анхаарах, хөдөлмөр зуучлалын байгууллагаар үйлчлүүлэх хэлбэрүүдээр ажил хайх хичээл зүтгэл хийж байна. Харин ажилд орохын тулд гадаад хэлний сургалт, дамжаанд явах болон TOEIC/TOEFL –ийн шалгалтанд бэлтгэж байгаа төгсөгчдийн хувь өсөхгүй байна.

Зураг 24. Ажил хайх хичээл, зүтгэл 2014, 2015 он Хэмжих нэгж: хувиар

Төгсөгчид дунджаар 4.2 сар ажил хайж байгаа ба ИДС төгсөгч 5.0 сар, МСҮТ төгсөгч 3.4 сарын дундажтай байна. Ажилд орохоор ажил олгогчид хандсан дундаж тоо ИДС төгсөгчдийн хувьд 4.1, МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 3.1 удаа байна.

Эдгээр ажил хайж байгаа төгсөгчдөөс ажил хайхад гарч буй хүндрэл бэрхшээлийг тодруулсан. Нийт төгсөгчдийн 14.9 хувь болон 17.4 хувь нь ажлын байрны мэдээллийн хомсдол, ажлын туршлага дутаж байна гэж тус тус хариулсан нь хамгийн гол бэрхшээл болж байна. Сургуулийн төрлөөр харвал ИДС болон МСҮТ төгсөгчид мөн адил эдгээр бэрхшээл хамгийн их байдаг гэж хариулсан байна.

Хүснэгт 19. Ажил хайх явцад гардаг хүндрэл бэрхшээл/ сургуулийн төрлөөр/ хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Ажлын байрны мэдээллийн хомсдол	Ажлын туршлага дутах	Нас, хүйсийн ялгаварлал	Ар гэрийн асуудал	Цалин хөлс	Ажлын орчин, ажлын цаг	Авилгал хээл жахууль	Хүнд суртал	Ажлын байрны хомсдол	АО танил тал хардаг	Бусад
Сургуулийн төрөл	ИДС	9,4	15,6	5,8	5,1	8,9	7,4	8,9	5,9	14,9	8,3	9,7
	МСҮТ	9,9	21,0	2,6	2,3	8,1	6,5	10,6	11,8	14,9	5,3	7,1
Нийт		9,6	17,4	4,7	4,2	8,6	7,1	9,4	7,9	14,9	7,3	8,8

4.3 ЦААШДЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Судалгаанд хамрагдсан бүх төгсөгчдөөс 1 жилийн төлөвлөгөөг асуусан. Нийт төгсөгчдийн хувьд 27.7 хувь нь ажлаа үргэлжлүүлэн хийх, 16.3 хувь нь ажилд орох, 7.8 хувь нь дахин сурах гэж хариулсан байна. Харин ИДС төгсөгчдийн 28.6 хувь нь, МСҮТ төгсөгчдийн 26.4 хувь нь ажлаа үргэлжлүүлэн хийх гэж хариулсан ба эдгээр төгсөгчид тогтвортой ажиллах сонирхолтой байна. Мөн ажилд орох, дахин суралцах гэсэн төлөвлөгөөтэй байгаа төгсөгчид багагүй хувийг эзэлж байна.

Зураг 25. Төгсөгчдийн ойрын нэг жилийн төлөвлөгөө /сургуулийн төрлөөр/

хэмжих нэгж: хувиар

Төгсөгчдөөс ямар байгууллагад ажиллахыг тодруулахад төрийн захиргааны байгууллага 29.8 хувь нь, төрийн үйлчилгээний байгууллага гэж 21.9 хувь нь хариулсан.

Хүснэгт 20. Төгсөгчдийн ажиллахыг хүсч буй байгууллагын хэлбэр /сургуулийн төрлөөр/

хэмжих нэгж: хувиар

Ангилал		Ажиллахыг хүсч буй байгууллага							Нийт	
		Төрийн захиргааны байгууллага	Төрийн үйлчилгээний байгууллага	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгж	Хувийн аж ахуйн нэгж	Олон улсын байгууллага	Өрхийн гишүүдийн хамтарсан бизнес	Бусад		Мэдэхгүй
Сургуулийн төрөл	ИДС	28,2	21,4	10,2	18,1	6,7	4,8	2,7	7,8	100,0
	МСҮТ	32,2	22,7	7,8	13,1	7,5	4,8	5,5	6,4	100,0

Төгсөгчдийн ажиллахыг хүсч байгаа байгууллагуудыг сонгох болсон шалтгаанаар нь сургуулийн төрлөөр дараах хүснэгтэд үзүүлэв.

МСҮТ төгсөгчдийн хувьд хувийн аж ахуйн нэгжид ажиллах сонирхолтой төгсөгчдийн сонгох болсон шалтгаан нь цалин сайтай, өсч хөгжих боломжтой гэж үзэж байхад, төрийн захиргааны байгууллагад ажиллах сонирхолтой төгсөгчид бусад салбартай харьцуулахад ажлын орчин нөхцөл, хангамж сайн, өсч хөгжих боломжтой гэж үзэж байна. Төрийн үйлчилгээний байгууллагад ажиллах сонирхолтой төгсөгчид мэргэжлийн онцлогоос шалтгаалсан гэж хамгийн ихээр харилусан байна.

Их дээд сургууль төгсөгчдийн хувьд олон улсын байгууллагад ажиллах сонирхолтой бөгөөд сонгох болсон шалтгаан нь өсч хөгжих боломжтой, цалин сайтай, мэдлэг ур чадвараа дээшлүүлэх боломжтой явдал юм байна.

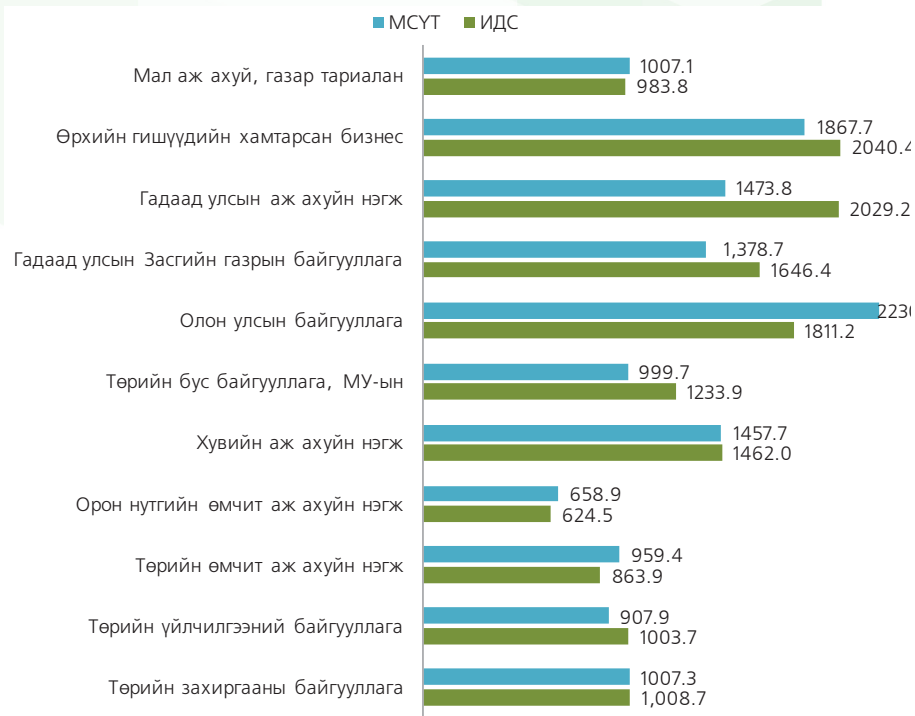
Хүснэгт 21. Ажиллахыг хүсч буй байгууллага болон сонгосон шалтгаан /сургуулийн төрлөөр/ хэмжих нэгж: хувиар

Нэр		Цалин сайтай	Бусад салбартай харьцуулахад ажлын орчин нөхцөл, хангамж	Өсч хөгжих боломжтой	Байгууллагын нэр хүнд, ирээдүй, хамт олонтой байх	Мэдлэг ур чадвараа дээшлүүлэх боломжтой	Ажлын тогтмол цаг, уян хатан нөхцөл	мэргэжлийн онцлогоос	Тогтвор суурьшилтай ажиллах	Бусад
МСҮТ төгсөгч	Төрийн захиргааны байгууллага	8,5	21,6	29,3	9,1	10,1	5,6	8,4	7,2	0,2
	Төрийн үйлчилгээний байгууллага	6,1	19,2	13,8	12,8	6,4	1,6	21,7	16,0	2,4
	Хувийн аж ахуйн нэгж	24,2	9,6	24,6	6,2	6,0	11,5	8,9	8,0	1,1
ИДС төгсөгч	Төрийн захиргааны байгууллага	7,4	16,2	28,2	7,1	6,6	11,0	8,8	14,1	0,6
	Төрийн үйлчилгээний байгууллага	7,2	21,7	18,3	7,9	3,1	9,7	21,5	9,6	1,0
	Хувийн аж ахуйн нэгж	21,6	5,6	19,0	10,2	2,0	14,7	12,0	14,7	0,1
	Олон улсын байгууллага	13,1	4,4	24,0	10,8	26,1	15,2	0,7	4,1	1,7

Мөн төгсөгчдөөс хүсч буй цалингийн хэмжээг тодруулахад дунджаар 1301.8 мянган төгрөг гэж хариулсан ба ИДС төгсөгч 1308.6 мянган төгрөг, МСҮТ төгсөгч 1295.0 мянган төгрөг гэж хариулсан. Хамгийн өндөр цалинтай гэж таамагласан байгууллага нь олон улсын байгууллага байгаа ба хамгийн бага цалингаар ажиллахыг хүссэн байгууллага нь орон нутгийн өмчит аж ахуй нэгж байгууллага байна.

Зураг 26. Төгсөгчдийн ажиллахыг хүсч буй байгууллага болон цалингийн хэмжээ /сургуулийн төрлөөр/

хэмжих нэгж: мянган төгрөг

ДУГНЭЛТ

“Төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаанд 2012-2013 онын хичээлийн жилд их дээд сургууль, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв төгссөн 2015 онд судалгаанд оролцсон төгсөгчдийг дахин хамрууллаа. Судалгаагаар дараах үр дүн гарсан байна.

Их дээд сургууль, мэргэжлийн боловсролын сургууль төгсөөд 2.5-3 жилийн дараах байдлаар зарим төгсөгчид боловсролын түвшин ахиулж, гэр бүлтэй болдог байна. Мөн энэ онд өрхийн орлого нь тодорхой хувиар буурсан байна. Эмэгтэйчүүдийн идэвхгүй байдалд сурах, хүүхэд, өндөр настан асрах, өвчтэй гэсэн шалтгаан нөлөөлж байна.

Эзэмшсэн мэргэжлээр ИДС төгсөгчдийн хувьд сурган хүмүүжүүлэх ухаан, цэрэг, цагдаа, аюулгүй байдал зэрэг мэргэжлийн чиглэлүүд 80-аас дээш хувийн хөдөлмөр эрхлэлтээ хадгалж байна. Харин бизнес ба мэдээлэл, биологи, үйлдвэрлэлийн технологи, мал эмнэлэг, нийгмийн халамж, хангамжийн чиглэлийн мэргэжлүүд 70-аас доош хувийн хөдөлмөр эрхлэлттэй байсаар байна. 2015 оны судалгаанд анагаах ухаан болон компьютерийн мэргэжлийн чиглэлийн төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин буурч 70-аас доош хувь болсон байна.

МСҮТ төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин өмнөх оныхоос 20 гаруй хувиар өссөн байна. 2015 онд хамгийн бага хөдөлмөр эрхлэлттэй буюу өмнөх оны хөдөлмөр эрхлэлтээс буурсан үзүүлэлттэй байгаа нь холбооны салбарын мэргэжлүүд байна.

Нийт ажил хийж байгаа төгсөгчид ихэнх нь байнгын ажлын байранд ажиллаж, нийгмийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдалт сайн байна. Хөдөлмөрийн харилцааг зохицуулах үндсэн баримт бичиг болох хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллах МСҮТ төгсөгчдийн тоо өмнөх оноос өссөн байгаа эерэг үр дүнг харуулж байна. Ажил хийж байгаа төгсөгчид 100 ба түүнээс дээш ажилтантай байгууллагад ажиллах нь нэмэгдсэн байна.

Хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгаа төгсөгчдийн шалтгаан нь цалин хөлстэй ажилтнаас илүү орлого олдог, мэргэжлийн ур чадварт нийцсэн байдал, гэр бүлийн бизнес зэрэг байна.

Төгсөгчдөөс ажиллаж буй аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлийн талаар тодруулан, мэдээллийг эдийн засгийн үйл ажиллагааны үндсэн 21 салбарт тархаан боловсруулсан. 2015 оны судалгааны дүнгээр төгсөгчид барилгын салбарт 13.4 хувь нь, боловсролын салбарт 13.1 хувь нь, төрийн удирдлага батлан хамгаалах салбарт 10.8 хувь, 10.1 хувь, хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн салбарт 9.1 хувь, бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засварын салбарт 8.1 хувь байгаа нь хамгийн олноор ажиллаж байгаа салбарууд юм.

Төгсөгчдийн 7 хоногийн дундаж ажлын өдрийн хувьд өөрчлөлт бага байна. Харин 7 хоногийн дундаж ажлын цаг 1,5 цагаар багассан байна. МСҮТ төгсөгчдийн 7 хоногийн дундаж ажлын цаг 5,8 цагаар багассан байгаа нь эерэг үр дүнг харуулж байна. 7 хоногийн нэмэлт ажлын цагийн хувьд 1.1 цагаар өсчээ.

2015 онд төгсөгчдийн сарын дундаж цалин, орлогын хэмжээ нь 708,2 мянган

төгрөг байгаа бол ХЭҮСМҮТ-ийн “Цалин хөлсний бүтцийн судалгаа-2015”-аар ААНБ-ын ажиллагчдын нийт цалингийн улсын дундаж 705.2 мянган төгрөг байна. Үүнээс харахад төгсөгчдийн дундаж цалин, цалин хөлсний бүтцийн судалгааны улсын дундажтай харьцуулахад зөрүү бага байна.

Төгсөгчдийн боловсрол ажил үүргийн нийцтэй байдал нь өмнөх оны судалгаанаас буурсан үзүүлэлттэй байна. Боловсролоос хамаарсан ажил үүргийн үл нийцэл байсаар байна.

Өмнөх оны судалгаанд хамгийн олноор нэрлэсэн ур чадварын хомсдол болох гадаад хэлний мэдлэг, харилцааны ур чадвар, соёлч боловсон байдал, багаар ажиллах чадварууд энэ онд ч байсаар л байна. Харин бусадтайгаа харьцуулахад шинжлэх ухаан, технологийн ур чадварын хомсдол 4.5 хувиар буурсан бол гадаад хэлний мэдлэгийн ур чадварын хомсдол 8.7 хувиар өссөн байна. МСҮТ төгсөгчдийн хувьд хамгийн ихээр дутагдаж байгаа ур чадвар нь гадаад хэлээр харилцах, мэдээллийн технологийг ашиглаж эзэмших байсан бол, ИДС төгсөгчдийн хувьд гадаад хэлний мэдлэг, харилцааны ур чадвар, соёлч боловсон байдал, багаар ажиллах чадварууд байна. Цаашид дараа дараагийн төгсөгчдөд эдгээр дутагдалтай байгаа ур чадвар, мэдлэгийг хичээлийн хөтөлбөрт нь илүү тусгаж өгөх, хэвшил болгон хэрэглэж сурахад нь анхаарах шаардлагатай байгаа нь харагдаж байна. Хөдөлмөрийн зах зээлд шаардагдаж байгаа эдгээр ур чадварыг эзэмшүүлэхэд анхаарах хэрэгтэй байна.

Ажлын байранд дасан зохицох хүндрэл бэрхшээл өмнөх оныхтой харьцуулахад маш багассан байна. Төгсөөд тодорхой хугацаа өнгөрөх тусам ажлын байранд дасан зохицоход тулгардаг хүндрэл бэрхшээл нь багасч байна.

Судалгааны нэг эерэг үр дүн нь хөдөлмөр эрхэлж байгаа төгсөгчдийн 80 гаруй хувь нь цаашид тогтвортой ажиллах төлөвтэй байна.

Дахин суралцагсадын хувьд мэргэжил дээшлүүлэх, боловсролын түвшин, зэрэг ахиулах зорилгоор суралцаж байна.

Дахин суралцаж байгаа төгсөгчдийн 41.2 хувь нь өмнөх эзэмшсэн мэргэжлээсээ өөр мэргэжлээр сурч байна. ИДС төгсөгчдөөс дахин бакалаврын зэргийн сургалтанд хамрагдаж байгаа суралцагчдын 54.1 хувь нь өмнө эзэмшсэн мэргэжлээсээ огт өөр мэргэжлээр, 34.7 хувь нь ижил мэргэжлээр суралцаж байна. Харин магистр, докторын зэргийн сургалтанд хамрагдагсадын 64.7 хувь нь ижил мэргэжлээр суралцаж байна. Дахин суралцаж байгаа МСҮТ төгсөгчдийн хувьд 41.0 хувь нь 2013 онд эзэмшсэн мэргэжлээсээ огт өөр мэргэжлээр бакалаврын зэрэгээр суралцаж байна.

Сургалтанд хамрагдсанаар ажлын байрны шаардлагад нийцэх, өөрийгөө танин мэдэх итгэлтэй болсон байна.

МСҮТ төгсөгчид ИДС төгсөгчдөөс илүү удаан хугацаанд ажил хайдаг байна. Төгсөгчид ажил хайхдаа зарын дагуу анкетаа илгээх, ярилцлагад орох нь нэмэгдсэн байна. Ажлын байрны сонголт хийхдээ төгсөгчид хувийн зан чанарт нийцэх байдал, цалин хөлс, өсөж хөгжих боломж болон ажил мэргэжлийн ирээдүй, хөдөлмөрийн нөхцөл, аюулгүй ажиллагаа зэргийг хамгийн түрүүнд хардаг нь санхүүгийн болоод цаашдын карьерээ өсгөх сонирхолтой байдгийг харуулж байна. Харин ажлын чиг үүргийн хүндрэл, байгууллагын нэр хүнд, ажлын ачаалалд ач холбогдол өгдөггүй байна.

Ажил хайхад гардаг хүндрэл бэрхшээлүүд нь ажлын туршлагагүй байдал болон ажлын байрны мэдээллийн хомсдол байна.

Ойрын нэг жилд ИДС төгсөгчид одоогийн ажлаа үргэлжлүүлэн хийх сонирхолтой байна. Төгсөгчдийн хүсч буй цалингийн хэмжээ улсын дундаж цалингаас эрс өндөр байна.

ХАВСРАЛТ

Хавсралт 1. Төгсөгчдийн мэргэжлийн чиглэл ба ажиллаж буй эдийн засгийн салбар, хувиар

	Нийт төгсөгч	ХАА, ойн аж ахуй, засаг, ан агнуур	Уул уурхай олборлолт	Боловсруулах үйлдвэрлэл	Цахилгаан, хий, уур, гараажуулалт	Үсний хангамж, бохир ус зайлуулах систем, хот цэвэрлэх	Барилга	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар	Тээвэр ба агуулах	Зочид буудал, байр, сүүц болон нийтийн хоол	Мэдээлэл, холбоо	Санхүүгийн болон даатгал	Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	Мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техник	Үйлдвэрлэлийн болон дэмжлэг үзүүлэх	Төрийн үйлдвэрлэл ба батлан агаарын ажиглалаа, хамгаалах үйл ажиллагаа, хамгаалах	Боловсрол	Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйлчилгээний бусад	Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	Үйлчилгээний бусад	ОУБ, суурин төлөөлөгчийн газар
Сурган хүмүүжүүлэх ухаан	19.4	2.9	5.6	11.1	0.0	0.0	17.1	2.7	0.0	2.7	2.9	0.0	0.0	8.3	0.0	10.9	27.7	5.4	0.0	2.7	0.0
Соёл урлаг	1.3	0.0	8.7	4.3	0.0	0.0	4.5	12.8	4.5	8.7	4.3	4.3	0.0	8.5	0.0	17.7	13.0	8.7	0.0	0.0	0.0
Хүмүүнлэгийн ухаан	7.0	0.0	10.2	5.0	2.6	0.0	13.0	10.2	5.3	10.2	2.5	2.6	0.0	7.9	0.0	10.5	7.5	12.5	0.0	0.0	0.0
Нийгэм, эдийн засаг	7.7	0.0	2.9	11.0	2.9	0.0	11.4	16.5	2.7	0.0	8.3	2.7	0.0	13.9	0.0	8.2	8.3	11.2	0.0	0.0	0.0
Сэтгүүл ба мэдээлэл	1.7	0.0	5.0	7.7	0.0	0.0	10.5	12.9	10.4	5.1	2.5	7.7	0.0	7.8	0.0	12.6	7.5	2.5	0.0	7.7	0.0
Бизнес ба мэдээлэл	22.2	0.0	19.6	0.0	3.3	0.0	19.5	6.3	3.3	3.1	3.1	3.1	0.0	3.3	6.4	6.4	9.6	3.1	3.3	6.3	0.0
Хууль, эрх зүй	6.8	0.0	2.5	20.5	0.0	0.0	7.8	10.2	5.1	2.5	2.5	5.2	0.0	10.2	2.7	5.1	17.8	5.3	0.0	2.5	0.0
Биологи	0.7	0.0	0.0	8.9	0.0	0.0	18.5	3.1	3.1	5.9	0.0	3.0	0.0	15.1	3.0	12.4	9.0	15.0	0.0	3.0	0.0
Физик, Хими, Геологи газар зүй	2.1	5.3	0.0	5.4	2.8	0.0	5.5	8.0	10.8	5.3	2.8	0.0	0.0	13.6	0.0	13.7	16.1	10.7	0.0	0.0	0.0
Математик, статистик	0.3	0.0	3.0	21.0	0.0	0.0	6.1	12.4	0.0	6.0	6.0	6.3	0.0	3.1	0.0	6.3	14.9	12.1	0.0	3.0	0.0
Компьютер	2.3	0.0	4.1	11.9	0.0	0.0	16.2	0.0	0.0	7.8	0.0	8.0	0.0	8.2	0.0	20.1	15.8	8.0	0.0	0.0	0.0
Инженер	6.1	0.0	0.0	8.8	0.0	0.0	17.7	11.8	6.0	8.8	0.0	3.0	0.0	3.0	0.0	8.8	20.4	8.6	0.0	3.0	0.0
Үйлдвэрлэлийн технологи	3.4	0.0	3.9	0.0	0.0	0.0	19.5	7.6	3.9	0.0	7.8	7.8	0.0	3.7	3.9	14.9	7.6	11.5	3.7	3.9	0.0
Барилга, уран барилга	2.4	0.0	8.4	14.0	5.7	2.7	8.5	16.4	14.2	5.4	0.0	0.0	0.0	0.0	2.7	8.4	5.4	8.1	0.0	0.0	0.0

ХАА, ОАА, ЗАА	2.3	0.0	5.2	10.2	13.1	0.0	5.2	7.7	7.8	5.0	5.1	0.0	0.0	7.6	0.0	12.9	12.7	5.0	0.0	0.0	2.5
Мал эмнэлэг	0.5	0.0	8.7	4.5	0.0	0.0	26.0	8.5	0.0	4.3	8.7	4.3	0.0	26.4	0.0	4.5	0.0	4.3	0.0	0.0	0.0
Анагаах ухаан	6.8	0.0	9.5	0.0	0.0	0.0	24.1	9.3	4.9	4.6	4.9	4.9	0.0	9.5	4.6	4.9	9.5	4.6	0.0	4.9	0.0
Нийгмийн, халамж хангамж	0.9	4.4	4.4	8.7	4.4	0.0	8.9	4.2	8.7	0.0	0.0	0.0	0.0	17.2	0.0	17.6	0.0	17.2	0.0	4.2	0.0
спорт биеийн тамирын зарим төрлийн үйлчилгээ	1.8	0.0	2.8	11.4	2.9	0.0	14.4	11.3	5.9	2.8	11.2	2.9	0.0	8.6	2.8	5.9	11.3	2.9	0.0	2.9	0.0
Тээвэр	0.4	0.0	11.8	6.0	3.0	0.0	11.8	5.7	5.9	0.0	0.0	2.9	0.0	20.7	0.0	17.7	8.8	2.9	2.9	0.0	0.0
Хүрээлэн буй орчин	1.2	0.0	3.6	14.5	0.0	0.0	15.2	7.4	0.0	3.6	0.0	3.8	0.0	18.6	0.0	11.2	14.7	7.4	0.0	0.0	0.0
Цагдаа, аюулгүй байдал	2.7	0.0	3.0	3.0	0.0	0.0	0.0	3.0	6.0	8.8	5.9	5.7	0.0	9.0	0.0	14.9	14.6	20.2	0.0	5.7	0.0
ИДС бүгд	100.0	0.7	8.3	7.1	1.7	0.1	15.2	7.9	3.9	4.1	3.5	2.9	0.0	7.6	2.2	9.3	14.4	7.0	0.9	3.1	0.1
Барилга, авто зам, барилгын материалын үйлдвэрлэл	38.1	2.0	5.2	9.1	1.1	0.0	7.4	8.4	4.2	2.1	6.1	1.1	0.0	10.3	1.0	18.7	8.2	11.2	0.0	4.0	0.0
ХАА үйлдвэрлэл	11.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	25.4	12.7	0.0	0.0	0.0	12.1	0.0	0.0	0.0	12.7	24.9	12.1	0.0	0.0	0.0
Ойн аж ахуй, мод боловсруулалтын салбар	1.4	0.0	0.0	25.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	50.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	25.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Байгаль хамгаалагч, аялал жуулчлал	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	50.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	50.0	0.0	0.0	0.0
Тээвэр	11.8	0.0	10.8	8.0	2.8	0.0	8.2	13.7	2.6	2.6	5.4	8.0	2.6	10.8	0.0	10.9	5.3	2.6	2.8	0.0	2.8
Холбоо	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	25.3	0.0	25.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	25.3	0.0	24.1	0.0	0.0	0.0
Мэдээлэл технологи	1.6	7.6	0.0	15.1	0.0	0.0	0.0	15.5	0.0	0.0	7.9	15.5	0.0	0.0	0.0	0.0	15.5	23.0	0.0	0.0	0.0
Аж үйлдвэр	23.5	1.1	3.3	8.7	0.0	0.0	8.9	8.8	6.6	0.0	6.6	6.6	0.0	6.6	2.2	11.0	15.4	10.8	1.1	1.1	1.1
Геологи, уул уурхайн салбар	11.9	0.0	8.5	0.0	0.0	0.0	8.5	0.0	25.1	0.0	0.0	8.5	0.0	0.0	0.0	8.5	0.0	32.8	0.0	0.0	8.1
Захиргааны үйлчилгээний ажилтан	18.0	0.0	6.1	4.9	2.5	0.0	11.1	14.7	7.4	1.2	3.6	4.9	0.0	7.3	1.2	12.3	9.6	10.7	1.2	1.2	0.0
Соёл урлагын салбар	0.7	0.0	0.0	16.7	16.7	0.0	33.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	16.7	0.0	16.7	0.0	0.0	0.0	0.0
МСҮТ бүгд	100.0	1.2	5.0	7.1	0.7	0.0	10.0	8.5	6.5	1.1	5.3	5.5	0.3	6.7	0.9	13.4	10.7	13.1	0.6	1.8	1.5
Бүгд	100.0	0.9	7.1	7.1	1.4	0.0	13.4	8.1	4.8	3.0	4.2	3.8	0.1	7.3	1.7	10.8	13.1	9.1	0.8	2.7	0.6

Хавсралт 2. Ажил үүрэг эзэмшсэн мэргэжлийн нийцэл, мэргэжлийн чиглэлээр

Мэргэжлийн чиглэл		Ажил үүрэг эзэмшсэн мэргэжлийн нийцэл				
		Огт тохирдоггүй	Тохирдоггүй	Дунд зэрэг	Тохирдог	Маш сайн тохирдог
Мэргэжил /Дээд/	Сурган хүмүүжүүлэх ухаан	16,3	2,8	10,8	51,2	18,9
	Соёл урлаг	18,0	14,3	14,3	31,9	21,5
	Хүмүүнлэгийн ухаан	17,1	9,5	14,8	43,9	14,6
	Нийгэм, эдийн засаг	4,9	7,6	17,5	54,8	15,2
	Сэтгүүл ба мэдээлэл	11,8	9,5	14,1	43,2	21,4
	Бизнес ба мэдээлэл	6,3	0,0	6,4	49,7	37,6
	Хууль, эрх зүй	26,1	9,6	14,3	40,4	9,6
	Биологи	15,3	6,2	11,9	42,4	24,3
	Физик,Хими, Геологи газар зүй	22,6	7,6	12,7	39,8	17,4
	Математик, статистик	27,4	12,1	12,2	39,2	9,1
	Компьютер	17,3	10,2	13,9	44,5	14,1
	Инженер	13,9	11,1	13,9	38,7	22,4
	Үйлдвэрлэлийн технологи	29,7	11,1	14,5	29,7	14,9
	Барилга, уран барилга	10,4	7,8	18,3	36,9	26,6
	ХАА, ОАА, ЗАА	13,7	4,5	6,6	52,4	22,7
	Мал эмнэлэг	17,0	4,3	21,5	48,3	8,9
	Анагаах ухаан	26,2	0,0	18,7	32,9	22,3
	Нийгмийн, халамж хангамж	12,4	4,1	8,5	46,0	29,0
	Спорт биеийн тамирын зарим төрлийн үйлчилгээ	25,0	10,1	14,8	32,6	17,6
	Тээвэр	5,5	11,2	13,9	47,5	21,9
	Хүрээлэн буй орчин	3,5	13,8	13,6	51,7	17,3
Цагдаа, аюулгүй байдал	10,5	8,0	21,1	42,3	18,1	
ИДС бүгд		14,8	5,3	12,6	45,1	22,2

Мэргэжил /МСҮТ/	Барилга, авто зам, барилгын материалын үйлдвэрлэл	15,3	12,4	12,3	40,9	19,0
	ХАА үйлдвэрлэл	12,7	0,0	0,0	62,4	24,9
	Ойн аж ахуй, мод боловсруулалтын салбар	25,0	0,0	50,0	0,0	25,0
	Байгаль хамгаалагч, аялал жуулчлал	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
	Тээвэр	18,5	13,1	13,4	44,5	10,5
	Холбоо	0,0	24,1	0,0	25,3	50,6
	Мэдээлэл технологи	21,7	28,3	0,0	36,0	14,0
	Аж үйлдвэр	12,0	12,8	12,9	46,4	15,8
	Геологи, уул уурхайн салбар	0,0	16,6	0,0	66,8	16,6
	Захиргааны үйлчилгээний ажилтан	13,7	15,8	12,5	43,1	14,9
	Соёл урлагын салбар	22,5	0,0	11,2	66,3	0,0
	МСҮТ бүгд	13,2	12,5	10,8	46,5	17,0

Хавсралт 3. МСҮТ төгсөгчдийн дахин суралцаж буй мэргэжил, сонгосон шалтгаан

Сургуулийн төрөл	Мэргэжлийн код	Мэргэжлийн нэр	Мэргэжил сонгосон шалтгаан										Нийт				
			Ажил мэргэжлээрээ хөгжих боломжтой	Өөрийн хүсэл сонирхлыг харгалзан үзсэн	Эцэг / эх санал болгосон	Найз нөхөд, хамаатан садангийн санал	Мэргэжлийн үнэмлэж эр хүнд	Төгссөний дараа ажлын байраар хангагдах боломж	АО, Ажлын шаардлагар	Ажлын байртай болохын тулд	Болсрон-ын түвшинг зэрэг ахиулах гэж	Одоо эрхлэж байгаа ажлын дагуу					
МСҮТ-д мэргэжлийн анхан шатны боловсрол	512011	Тогооч	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32
	514111	Үсчин	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
ИДСК-д	241117	Нягтлан бодогч	48	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48	138
	214418	Зүтгүүрийн инженер	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34
	325719	Түүх нийгэм судлал	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
	234213	Цэцэрлэгийн багш	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
	215111	Цахилгааны инженер	0	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	53
	261111	Эрх зүйч	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
	252216	Инженер электроник	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	51
	2654	Найруулагч	0	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	51
	221111	Хүний их эмч	48	0	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	77
	214216	Барилгын инженер	92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	92
	211511	Цахилгаан хангамжийн инженер	0	0	128	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	128
	233019	Мэдээлэл зүйн багш	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41

343215	Барилгын интерер дизайн	0	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	51
265116	Чимэглэх урлаг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	28
231073	Түүхийн багш	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
214217	Авто замын инженер	0	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45
234212	Сургуулийн өмнөх боловсрол	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32
211425	Онолын физик	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	51
242112	Бизнесийн удирдлага	0	0	0	0	0	0	0	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32
233013	Биийн тамирын багш дасгалжуулагч	0	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	47
233018	Нийгмийн ухааны багш	0	0	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27
242316	Хүний нөөц	122	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	122
235211	Тусгай хэрэгслэлийн боловсролын мэргэшсэн багш	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28
1211	Санхүүгийн удирдлага	0	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	51
2411	Нягтлан бодогч	34	0	0	0	0	0	0	0	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	61
264327	Англи хэл орчуулагч	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
214524	Хүнс үйлдвэрийн инженерчлэл	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
325711	Хүнс үйлдвэрлэл технологи эрүүл ахуй	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
226213	Эм зүйч	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32
225022	Малын эм зүй	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32
235120	Боловсрол	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
263519	Нийгмийн халамж	0	0	0	0	0	0	0	0	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27
Нийт сургалтанд хамрагдсан МСУТ төгсөгч		662	608	155	0	55	59	32	48	28	3	1651											

ИДСК-Д

Хавсралт 4. ИДС төгсөгчдийн дахин суралцаж буй мэргэжил, сонгосон шалтгаан, магистр ба докторын зэргээр

Сургуулийн төрөл	Мэргэжлийн код	Мэргэжлийн нэр	Ажил үүрэг эзэмшсэн мэргэжлийн нийцэл											Бүгд												
			Ажил мэргэжлээрээ хөгжих боломжтой	Өөрийн хүсэл сонирхлыг харгалзан үзсэн	Эцэг/эх санал болгосон	Найз нөхөд, хамаатан садангийн санал	Мэргэжлийн үнэлэмж нэр хүнд	Төгссөний дараа ажлын байраар хангагдах боломж	АО, Ажлын шаардлагаар	Ажлын байртай болохын тулд	Байгууллагаас зохихон / сургалсан /	Боловсролын түвшин зэрэг ахиулах гэж	Гадаад хэлний мэдлэг		Одоо эрхлэж байгаа ажлын даргууль	Бусад / бичиггүй										
	211211	Цаг уурын инженер	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	10		
	263211	Нийгэм соёлын антарологи	0	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
	213319	Ус судлал	47.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	48
	232047	Биеийн тамирын багш	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	2310121	Эрүүл мэнд боловсрол	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
	1212	Хүний нөөцийн удирдлага	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
	213121	Хүнсний микробиологич	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53
	214252	Халаалт агаар сэлгэлт	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
	263529	Нийгмийн эрүүл ахуй	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17
	252114	Мэдээллийн систем	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	241111	Нягтлан бодох	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	120
	242112	Бизнесийн удирдлага	4	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0	55
	235914	Олон улсын бизнесийн менежмент	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
	252217	Электроникийн инженер	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
	263413	Сэтгэл судлал	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20

241117	Нягтлан бодох бүртгэл	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
213150	Биохими	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
213112	Биологи	266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	280
211312	Биохимич	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
211314	Молекул биологи, генетик	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
213144	Генетикч молекул геологич	0	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
231073	Түүхч, түүхийн багш	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
233022	Түүхийн магистер	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
264215	Спортын сэтгүүлч	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
242113	Бизнес менежмент	166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	166
2421	Бизнесийн удирдлага	41	159	0	0	0	0	0	0	9	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	211
2111	Физик электроник	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
241112	Бизнесийн удирдлага	0	0	0	0	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
216511	Газар зохион байгуулагч	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
243213	Олон улсын харилцаа, худалдаа	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30
265411	Найруулах урлаг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
221255	Эмгэг судлал	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
3411	Эрх зүйн магистер	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
325719	Ургамал хамгаалал	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
2351	Боловсрол судлалын магистер	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
2642	Сэтгүүлч	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
232044	Технологийн боловсрол	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
221111	Анагаах ухааны магистр	0	0	0	0	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
263115	Санхүү эдийн засаг	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30

263223	Угсаатан судлал	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
2262	Эмнэл зүйн магистер	0	0	0	0	0	0	0	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
234212	Багш	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
122112	Маркетингийн менежер	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
261111	Хууль зүйн магистр	14	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	31
265111	Зураач урлаг судлаач	0	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
2611	Гэмт явдал судлал	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
235118	Боловсрол судлалын магистер	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
225011	Малын их эмч	13	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25
233013	Биеийн тамирын багш, дасгалжуулагч, эрүүл мэндийн багш	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
242111	Төрийн удирдлага	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
21028	Артиллерийн камонд	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0	14
214111	Үйлдвэрлэлийн менежмент	66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	66
226311	Хүрээлэн буй орчны менежмент	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	27
263412	Боловсрол судлал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	10
213317	Байгалийн нөөц	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	120	0	0	0	0	0	0	0	0	120
Нийт сургалтанд хамрагдсан ИДС төгсөгч		1117	369	54	0	98	13	17	74	0	333	0	12	0	0	0	0	0	0	0	2087

Хавсралт 5. ИДС төгсөгчдийн дахин суралцаж буй мэргэжил, сонгосон шалтгаан, бакалаврын зэргээр

Сургуулийн төрөл	Мэргэжлийн код	Мэргэжлийн нэр	Ажил үүрэг эзэмшсэн мэргэжлийн нийцэл										Нийт		
			Ажил мэргэжлээрээ хөгжих боломжтой	Өөрийн хүсэл сонирхолыг хараглан үзсэн	Эцэг / эх санал болгосон	Найз нөхөд, хамаатан садангийн санал	Мэргэжлийн үнэлэмж нэр хүнд	Төгссөний дараа ажлын байраар хангагдах боломж	АО, Ажлын шаардлагаар	Ажлын байртай болохын тусгай	Боловсролын түвшин эсвэл ахиулах гэж				
ИДС-д бакалаврын зэргийн сургалт	241113	Банкны удирдлага	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
	265123	Уран зураг	0	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41
	251316	Компьютер программ хангамж	0	166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	166
	352213	Радио техник	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
	263111	Эдийн засаг	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
	232094	Багш	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
	242112	Бизнесийн удирдлага	39	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41
	751221	Талх нарийн боов	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	712314	Иргэний ба үйлдвэрийн барилгын инженер	159	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	159
	522312	Гадаад худалдаа	0	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41
	221	Их эмч	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
	241112	Санхүү нягтлан бодох	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
	261111	Эрхзүй	79	13	0	0	0	0	9	0	0	0	0	192	293
	233013	Биеийн тамирын багш	0	182	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	182
514111	Үсчин	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	
241117	Нягтлан бодогч	17	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	

134914	Албан хэргийн менежер	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
234212	Сургуулийн өмнөх насны боловсролын багш	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
221111	Анагаах ухаан	0	0	0	0	0	48	0	0	0	0	0	0	0	48
4311	Нягтлан бодогч	91	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91
214446	Авто механикийн инженер	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
214221	Сантехникийн инженер	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
112131	Зочид буудал зоогийн газрын удирдлага	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
211411	Гадаад худалдаа геологи	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
2142	Барилгын инженер	0	126	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	126
265111	Зураач	42	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	162
234213	Цэцэрлэгийн багш	0	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
214217	Авто зам барилгын инженер	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	10
235122	Театрын зураач	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
141216	Зочид буудал зоогийн газрын удирдлага	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	20
2411	Нягтлан	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
232047	Биеийн тамир эрүүл мэндийн багш	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
215111	Цахилгааны инженер	13	126	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	139
214216	Барилгын инженер	78	40	0	0	76	0	0	0	0	0	0	0	0	198
233019	Мэдээлэл зүйн багш	0	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	13
751225	Хүнс	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
712614	Сантехникч	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
2631	Санхүү эдийн засагч нягтлан	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
214524	Хүнсний технологич инженер	53	166	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	266
524112	Хувцасны дизайнер	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

ИДСК-д
бакалаврын
зэргийн сургалт

265517	Цирк	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
213121	Микро биологи	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
2265	Хоол үйлдвэрлэлийн технологич	0	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21
265113	Хувцас дизаййн зураач	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	13
245111	Сэтгүүл зүй	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
721214	Гагнуурчин	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50
214314	Хүрээлэн буй орчны инженер	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
214230	Вагоны инженер	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
325719	Байгаль хамгаалал	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
265512	Жүжигчин	0	166	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	166
335111	Гааль татварын мэргэжилтэн	0	159	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	199
214415	Инженер механик	0	163	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	163
265314	Бүжигчин	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
242213	Төрийн захиргааны удирдлага	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	72
711111	Барилга	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	10
312212	Талбайн инженер	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30
831112	Тээвэр	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
263115	Санхүү, эдийн засаг	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	39
311715	Мета судлал	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
241111	Банкны эдийн засаг нягтлан бодох бүртгэл	0	12	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
213212	Агрономич	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
232050	Математикийн багш	0	0	0	0	0	0	0	0	120	0	0	0	0	0	0	0	120
233016	Газар зүйн багш	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	72	0	0	72
121212	Хүний нөөцийн менежмент	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
235111	Сурган хүмүүжүүлэх	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Ний ИДС төгсөгчийн сургалтанд хамрагдалт		1139	1753	150	2	95	81	143	101	201	0	0	0	0	0	0	0	0

ИДС-д
бакалаврын
зэргийн сургалт

